

Ministerstvo zemědělství
Státní veterinární správa
Č. j.: 71808/2013-MZE-17212
V Praze dne 19. 11. 2013

METODIKA KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2014

V souladu § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanovuje Ministerstvo zemědělství povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nakažlivých a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdolávání, které se provádějí v příslušném kalendářním roce, a určuje, na které z nich a v jakém rozsahu se poskytují příspěvky z prostředků státního rozpočtu.

OBSAH:

- I. Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu**
  - A. Vakcinace proti nakažlivým
  - B. Kontrola zdraví
- II. Povinné úkony hrazené chovatelem**
  - A. Vakcinace proti nakažlivým
  - B. Kontrola zdraví
- III. Národní programy pro tlumení výskytu salmonel v chovech drůbeže**
- IV. Program sledování aviární chřivky u drůbeže a volně žijících ptáků**
- V. Akce stanovené v Národním programu ozdravování od IBR schváleném ministerstvem zemědělství dne 11. 8. 2005 č. j.: 21682/2005-17210**
- VI. Výše výdajů na preventivní a diagnostické úkony uvedené v části I.**
- VII. Přílohy**
  1. Vysvětlivky zkratk
  2. Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu v ČR
  3. Národní program pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce
  4. Národní program pro tlumení výskytu salmonel v reprodukčních chovech kura domácího (Gallus gallus)
  5. Národní program pro tlumení salmonel v chovech kuřat chovaných na maso
  6. Národní program pro tlumení salmonel v chovech krůt
  7. Monitoring parazitóz u spárkaté zvěře

Ministerstvo zemědělství stanovuje v souladu s § 5 odst. 1 písm. a) veterinárního zákona tyto termíny:

- a) zdravotní zkoušky musí být provedeny do jednoho roku od předchozího provedení v roce 2013 a výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musí být předložen do jednoho měsíce od provedení místně příslušné krajské veterinární správě,
- b) v případě, že provedení zdravotních zkoušek nebylo v roce 2013 požadováno, je termín pro předložení výsledků zkoušek, vyšetření a úkonů do 31. října 2014.

I. Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu

A. Vakcinace proti nálezům

1. Vakcinace vodících a asistenčních psů

EpO100 VZTEKLINA – Va
Vakcinace v souladu s veterinárním zákonem.

2. Vakcinace drůbeže

EpF203 SALMONELA – Va
Vakcinace a revakcinace **živou atenuovanou vakcínou** v hospodářství s chovem kuřic určených **pro produkci konzumních vajec** v souladu s Národním programem pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce.
Kuřice určené pro chovy nosnic určené pro produkci konzumních vajec do tržní sítě.
Do příspěvku za vakcinaci se zahrnují pouze náklady na nákup očkovací látky (vakciny) použité k vakcinaci dle schváleného vakcinačního programu.

EpF204 SALMONELA – Va
Vakcinace a revakcinace **inaktivovanou vakcínou** v hospodářství s chovem kuřic určených **pro produkci konzumních vajec** v souladu s Národním programem pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce.
Kuřice určené pro chovy nosnic určené pro produkci konzumních vajec do tržní sítě.
Do příspěvku za vakcinaci se zahrnují pouze náklady na nákup očkovací látky (vakciny) použité k vakcinaci dle schváleného vakcinačního programu.

B. Kontrola zdraví

Při odběru vzorků u jednotlivých druhů zvířat je potřeba s chovatelem koordinovat provedení úkonu tak, aby odebraný vzorek mohl být použit pro maximální počet předepsaných vyšetření.

3. Skot (pokud se jedná o farmový chov, vztahuje se i na bizony, zubry a buvoly)

EpA100 BRUCÉLOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)
Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA101 BRUCÉLOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)
Plemenní býci (býčci) v izolační stáji inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA102 BRUCÉLOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)
Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA103 BRUCÉLOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)
Plemenní býci v přirozené plemenitbě 1x ročně.

EpA104 BRUCÉLOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)
Plemenní býčci v odchovně nebo u chovatele před přemístěním do přirozené plemenitby.

EpA112 BRUCÉLOZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
Při dovozu zvířat (vyjma jatečných) ze třetích zemí se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér.

EpA113 BRUCÉLOZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého brucelózy skotu se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér.

EpA121 BRUCÉLOZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
V 10% hospodářství skotu (stád) s minimálně 5% chovaného skotu v jednotlivých krajích. Vyšetřují

se všechna zvířata **starší 24 měsíců**. Vzoroky se odebírají společně s vyšetřením na leukózu a IBR. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpA130 BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Všechny zmetalky 1x – bezprostředně po zmetání.

EpA140 BRUCELÓZA – VyLa (P + BV)

Vyšetřování zmetků a plodových obalů při podezření z nákazy nebo nakažení, jestliže matka je neznámá. KVS SVS podle § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, organizují provádění povinných preventivních a diagnostických úkonů k předcházení vzniku a šíření nálezů tím, že určí rozsah vyšetření (dále jen „KVS SVS určí rozsah vyšetření“).

Zásady provádění tuberkulínace (týká se všech kódů, kdy je prováděna tuberkulínace)

Před tuberkulínací musí být ověřeno datum poslední provedené tuberkulínace, z důvodu dodržení stanovené doby minimálně 42 dní mezi jednotlivými vyšetřeními, s ohledem na senzibilizaci organismu.

EpA201 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulínace (Bovitubal)

Při dovozu zvířat (vyjma jatečných) ze třetích zemí se provádí vyšetření zvířat samičího pohlaví a plemenných býků (býčků) od stáří 6 týdnů. Vyšetření musí být provedeno co nejdříve po příchodu zvířat na místo určení, ale s ohledem na případnou předchozí tuberkulínaci.

EpA202 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulínace (Bovitubal)

Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého tuberkulózy skotu se provádí vyšetření zvířat samičího pohlaví od stáří 6 týdnů a plemenných býků (býčků) od 6 týdnů stáří. Vyšetření musí být provedeno co nejdříve po příchodu zvířat na místo určení, ale s ohledem na případnou předchozí tuberkulínaci.

EpA203 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulínace (Bovitubal)

Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA204 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulínace (Bovitubal)

Plemenní býčci v odchovně nebo u chovatele před přemístěním do přirozené plemnitby.

EpA205 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulínace (Bovitubal)

Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA206 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulínace (Bovitubal)

Plemenní býci v přirozené plemnitbě 1x ročně.

EpA207 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulínace (Bovitubal)

Vyšetřují se zvířata samičího pohlaví starší 24 měsíců. V kraji se vyšetří 10% hospodářství tak, aby bylo vyšetřeno minimálně 25% všech zvířat samičího pohlaví starších 24 měsíců v daném kraji.

EpA301 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA302 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci (býčci) v izolační stáji inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA303 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci v inseminačních stanicích – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA306 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býčci v odchovně nebo u chovatele před přemístěním do přirozené plemnitby.

EpA310 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Zmetalky 1x v hospodářstvích (stádech) úředně prostých bez vakcinovaných zvířat. Odběr se provede bezprostředně po zmetání.

EpA311 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA)

Zmetalky 1x v hospodářstvích (stádech) úředně prostých s vakcinovanými zvířaty nebo ozdravovaných. Odběr se provede bezprostředně po zmetání.

- EpA320**   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – virologické vyšetření (PCR)**
Vyšetřování zmetků a plodových obalů při podezření z nákazy nebo nakažení, jestliže matka je neznáma. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

Hospodářství úředně prostá IBR

Status hospodářství s chovem skotu prostého IBR je zachován, pokud je na hospodářství použito alespoň jedno z těchto 3 vyšetřovacích schémat:

1. Infekční rinotracheitida skotu – Sérologické vyšetření krve. Provádí se 1x ročně v hospodářstvích úředně prostých, kde jsou chována **vakcinovaná a/nebo nevakcinovaná** zvířata starší 24 měsíců.

- EpA340**   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Sérologické vyšetření protilátek proti IBR od všech nevakcinovaných kusů skotu starších 24 měsíců, včetně plemenných býků; a/nebo

- EpA341**   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA)**
Sérologické vyšetření protilátek proti IBR od všech vakcinovaných kusů skotu starších 24 měsíců, včetně plemenných býků

2. Infekční rinotracheitida skotu – Sérologické vyšetření krve a mléka. Provádí se 1x ročně v hospodářstvích úředně prostých **bez vakcinovaných** zvířat.

- EpA350**   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – vyšetření vzorků mléka (ELISA)**
Vyšetření se provádí ze vzorků mléka od všech v té době dojených zvířat. Vyšetřují se směsné vzorky maximálně od 5 kusů. Odběr provádí KVS SVS.

- EpA351**   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Sérologické vyšetření protilátek proti IBR od všech v době odběru vzorku mléka nedojených, kusů skotu starších 24 měsíců, včetně plemenných býků. Odběr vzorků musí být proveden nejpozději 7 dnů ode dne odběru vzorků mléka.

3. Infekční rinotracheitida skotu – Sérologické vyšetření krve a mléka. Provádí se na hospodářství produkujících mléko, na kterých tvoří alespoň 30% skotu samice skotu produkující mléko. Provádí se v hospodářstvích úředně prostých **bez vakcinovaných** zvířat.

- EpA360**   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – vyšetření vzorků mléka (ELISA)**
Odebírají se dva směsné vzorky mléka, Směsný vzorek je tvořen z nádoje maximálně od 50 ks dojnic. Ve druhém směsném vzorku nesmí být mléko od stejných dojnic. Odebírá se 2x ročně v intervalu tří až šesti měsíců. Odběr provádí KVS SVS.

- EpA361**   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Sérologické vyšetření protilátek proti IBR od všech v době odběru vzorku mléka nedojených, kusů skotu starších 24 měsíců, včetně plemenných býků. Odběr vzorků se provádí 1x ročně a musí být proveden nejpozději do 7 dnů ode dne odběru vzorku mléka.

- EpA400**   **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

- EpA401**   **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb. Vyšetření se provádí z jednoho vzorku společně s vyšetřením na brucelózu.

- EpA403**   **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci v přirozené plemenitbě ve stádě 1x ročně. Vyšetření se provádí z jednoho vzorku společně s vyšetřením na brucelózu.

- EpA404**   **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býčci v odchovně nebo u chovatele před přemístěním do přirozené plemenitby.

- EpA415**   **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V 10% hospodářství skotu (stád) s minimálně 5% chovaného skotu v jednotlivých krajích. Vyšetřují se všechna zvířata **starší 24 měsíců**. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na brucelózu a IBR. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

- EpA411** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při dovozu zvířat (vyjma jatečných) ze třetích zemí se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na brucelózu a IBR.
- EpA412** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého enzootické leukózy skotu se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na brucelózu a IBR.
- EpA510** **BOVINNÍ SPONGIFORMNÍ ENCEFALOPATIE (BSE) – VyLa (RT)**
Vyšetřují se uhynulá a utracená zvířata starší 24 měsíců, narozená v České republice, Bulharsku a Rumunsku, v souladu s přílohou III nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001, kterým se stanoví pravidla pro prevenci, tlumení a zdolávání některých transmisivních spongiformních encefalopatií, v platném znění. Vyšetřují se uhynulá a utracená zvířata starší 48 měsíců, narozená v členských zemích Evropské unie uvedených v příloze č. 1 (kromě České republiky) rozhodnutí Komise 2009/719/ES o monitoringu BSE, v platném znění.
- EpA653** **KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Monitoring v souladu s přílohou I nařízení Komise 1266/2007 (ES) o prováděcích předpisech ke směrnici Rady 2000/75/ES, pokud se týká sledování dozoru a omezení přesunů některých zvířat vnímavých druhů ve vztahu ke katarální horečce ovcí. Rozsah vyšetření stanoví ÚVS SVS.
- EpA701** **Q HOREČKA – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Všechny zmetalky – (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpA800** **HLADINA HEMOGLOBINU U TELAT – VyHb – stanovení hemoglobinu**
V 10% kontrolovaných hospodářství skotu s chovem telat v jednotlivých krajích se vyšetřuje 5 telat ve stáří od 8 do 20 týdnů stáří. Vyšetřuje se plná nesrážlivá krev.
- EpA801** **BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa – virologické vyšetření – (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) u chovatele během 28 dnů před přesunem do izolační stáje ISB – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA802** **BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa – virologické vyšetření – (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) v období izolace v inseminační stanici – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA803** **BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa – virologické vyšetření – (ELISA)**
U všech sérologicky pozitivních býků před prvním odesláním inseminačních dávek. Vyšetří se vzorek odebraného (čerstvého) spermatu.
- EpA811** **BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) u chovatele během 28 dnů před přesunem do izolační stáje ISB – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA812** **BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) v období izolace v inseminační stanici – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA813** **BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Séronegativní býci v inseminační stanici 1x ročně a všichni býci, kteří byli přemístěni do ISB před 6. měsícem stáří.
- EpA900** **CAMPYLOBACTER FOETUS SSP.VENERALIS – VyLa – BV**
Plemenní býci určené pro přirozenou plemenitbu v období 28 dnů před zařazením (přemístěním) do stáda v němž budou přirozenou plemenitbu zabezpečovat nebo při každém přesunu mezi chovateli.

4. Prasata

Odběr krve na jatkách provádí KVS SVS, kde jsou zvířata porážena. Rozsah vyšetření je požadován podle indikace v místě původu prasat (dle registračního čísla hospodářství), společně na nákazy – brucelózu, vezikulární chorobu prasat, Aujeszkého chorobu a klasický mor prasat.

- EpB100** **BRUCELÓZA – VyLa – komplexní sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Zmetalky nebo prasnice, které porodily málo životaschopná selata (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpB110** **BRUCELÓZA – VyLa (P + BV)**
Při podezření z nákazy nebo nakažení vyšetření zmetků, málo životaschopných selat, případně plodových obalů bezprostředně po zmetání, jestliže matka je neznámá. KVS SVS určí rozsah vyšetření.
- EpB120** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)**
Vyšetření všech poražených prasnic a kanců; nejedná se o zvířata, která jsou v rámci intrakomunitárního obchodu nebo dovozu ze třetích zemí dovezená přímo na jatky. Rozsah vyšetření je shodný jako u Aujeszkyho choroby prasat – kód EpB 400.
- EpB130** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní kanci v hospodářství původu před přijetím do izolační stáje – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB131** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní kanci ve střediscích pro odběr spermatu 1x ročně – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB132** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní kanci v izolační stáji před přijetím do střediska pro odběr spermatu nejdříve za 15 dnů po zahájení izolace – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB201** **VEZIKULÁRNÍ CHOROBA PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Provádí se vyšetření u cca 3 % poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky. Rozsah vyšetření je ve stejném rozsahu jako u klasického moru prasat – kód EpB320.
- EpB202** **VEZIKULÁRNÍ CHOROBA PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Depistáž u prasat ve stádech při došetřování ojedinělých sérologických nálezů (singleton reactor). KVS SVS určí rozsah vyšetření.
- EpB300** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Z okresů s výskytem protilátek u divokých prasat. Vyšetření se provádí u 25 % poražených prasnic a kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky po dobu 6 měsíců od posledního výskytu protilátek u divokých prasat.
- EpB301** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při dovozu chovných prasat ze třetích zemí se provádí vyšetření zvířat od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení.
- EpB302** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při přemístění chovných prasat z členských států s výskytem klasického moru prasat u domácích prasat, kdy je umožněno obchodování na základě regionalizace, se provádí vyšetření zvířat od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení. KVS SVS určí rozsah vyšetření.
- EpB303** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní kanci v hospodářství původu před přijetím do střediska pro odběr spermatu – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB304** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní kanci ve střediscích pro odběr spermatu 1x ročně – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB310** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Zmetalky nebo prasnice, které porodily málo životaschopná selata (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání. (Odběr je společný pro vyšetření na brucelózu a ACH).
- EpB320** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V případě, že nebyl 6 měsíců zjištěn pozitivní sérologický nález u divokých prasat, provádí se vyšetření u cca 3 % poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky. Rozsah vyšetření je ve stejném rozsahu jako u vezikulární choroby prasat – kód EpB201.

- EpB400** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
 Vyšetření všech poražených prasnic a plemenných kanců: nejedná se o zvířata, která jsou buď v rámci intrakomunitárního obchodu nebo dovozu ze třetích zemí dovezená přímo na jatky. Rozsah vyšetření je shodný jako u brucelózy prasat – kódu EpB120.
- EpB401** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
 Při dovozu chovných prasat ze třetích zemí se provádí vyšetření od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení.
- EpB402** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
 Při přemístění chovných prasat z členských států, které nemají dodatečné garance k Aujeszkyho chorobě, se provádí vyšetření zvířat od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení. KVS SVS určí rozsah vyšetření.
- EpB403** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
 Plemenní kanci v hospodářství původu před přijetím do izolační stáje – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB404** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
 Plemenní kanci ve střediscích pro odběr spermatu 1x ročně – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB405** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
 Plemenní kanci v izolační stáji před přijetím do střediska pro odběr spermatu nejdříve za 15 dnů od zahájení izolace – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB410** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
 Zmetalky nebo prasnice, které porodily málo životaschopná selata (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání. (Odběr je společný pro vyšetření na brucelózu, KMP a ACH).
- EpB420** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa (PCR)**
 Při podezření z nákazy nebo nakažení vyšetření zmetků, málo životaschopných selat, případně plodových obalů bezprostředně po zmetání, jestliže matka je neznámá. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

5. Ovce

- EpC100** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
 Plemenní licentovaní berani 1 x ročně. Seznam plemenných licentovaných beranů poskytne SCHOK a Dorper Asociace cz.
- EpC111** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)**
 V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka nebo v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen), která dosáhla reprodukčního stáří (pohlavně dospělá) nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna) a všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců.
- EpC120** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
 Zmetalky – jeden odběr se provede bezprostředně po zjištění zmetání.
- EpC130** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa (P + BV)**
 Při podezření nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. KVS SVS určí rozsah vyšetření.
- EpC310** **GENOTYPIZACE – STANOVENÍ GENOTYPU PRIONOVÉHO PROTEINU – VyLa (Real Time PCR, analýza meltingové křivky)**
 Zvířata v rámci šlechtitelského programu podle jednotlivých plemen vybraných SCHOK a Dorper Asociace cz. ÚVS SVS určí rozsah vyšetření.
- EpC311** **GENOTYPIZACE – STANOVENÍ GENOTYPU PRIONOVÉHO PROTEINU – VyLa (Real Time PCR, analýza meltingové křivky)**
 Vzorek 100 ks poražených, uhynulých, utracených a živých ovcí v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001. ÚVS SVS určí rozsah vyšetření.

- EpC312** **GENOTYPIZACE – STANOVENÍ GENOTYPU PRIONOVÉHO PROTEINU – VyLa** (Real Time PCR, analýza meltingové křivky)
Vzorek se bere od 3% základního stáda v průběhu roku u poražených, uhynulých, utracených nebo živých ovcí a beranů v chovech s uznaným statutem odolnosti vůči TSE.
- EpC313** **GENOTYPIZACE – PARENITA – VyLa** (Fragmentační analýza DNA)
Vzorek se odebírá od plemenných zvířat chovatele (beránci) vybraných SCHOK a Dorper Asociace cz nebo od zvířat z hospodářství chovatele, který požádal KVS SVS o uznání statusu chovu odolnosti vůči TSE – úroveň II – (odebírání se 3% základního stáda). Hospodářství musí mít negativní výsledek sérologického vyšetření na Maedi-Visna z roku 2013. V případě, že se jedná o nové hospodářství v kontrole užitkovosti, bude do parentity zařazeno až po negativním sérologickém vyšetření na Maedi-Visna. Uvedené kritérium se netýká hospodářství v kontrole užitkovosti s chovem plemene Šumavská ovce. Pozitivní hospodářství na Maedi-Visna může být do parentity zařazeno až po ozdravení a na základě rozhodnutí příslušné KVS SVS. ÚVS SVS určí rozsah vyšetření.
- EpC320** **TSE – KLUSAVKA – VyLa** (P + RT + HI + BV)
Uhynulá nebo utracená zvířata vykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, neléčená nebo jejichž léčení není účinné v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.
- EpC322** **TSE – KLUSAVKA – VyLa** (RT)
Uhynulá nebo utracená zvířata nevykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.
- EpC400** **MAEDI-VISNA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Hospodářství musí mít negativní výsledek sérologického vyšetření z roku 2013 anebo se jedná o nové hospodářství zařazené do kontroly užitkovosti. Pozitivní hospodářství z roku 2013 může být do monitoringu zařazeno až po ozdravení a na základě rozhodnutí příslušné KVS SVS.
Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25% samičích zvířat, která dosáhla nejvyššího stáří ve stádě, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat musí být vyšetřena všechna) a všichni nekastrovaní samci starší 12 měsíců. Seznam hospodářství v kontrole užitkovosti poskytne SCHOK a Dorper Asociace cz.
- EpC653** **KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Monitoring v souladu s přílohou I nařízení Komise 1266/2007 (ES) o prováděcích předpisech ke směrnici Rady 2000/75/ES, co se týče tlumení, sledování, dozoru a omezení přesunu některých zvířat vnímavých druhů ve vztahu ke katarální horečce ovcí. Rozsah vyšetření stanoví ÚVS SVS.
- EpC701** **Q HOREČKA – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Všechny zmetalky – (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.

6. Kozy

- EpD100** **TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulínace (Bovitubal)**
V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka se vyšetřuje jedenkrát ročně 25% samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna).
- EpD200** **BRUCÉLÓZA OVCÍ A KOZ (*B.melitensis*) – VyLa – KS (RBT + RVK)**
Zmetalky – (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpD210** **BRUCÉLÓZA OVCÍ A KOZ (*B.melitensis*) – VyLa – KS (RBT + RVK)**
Plemenní licentování kozlí 1x ročně. Seznam plemenných licentovaných kozlů poskytne SCHOK.
- EpD221** **BRUCÉLÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)**
V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka nebo v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25% samičích zvířat (všech plemen), která dosáhla reprodukčního stáří (pohlavně dospělá) nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna) a všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců.

- EpD230** **BRUCÉLÓZA OVCÍ A KOZ (*B.melitensis*)** – VyLa (P + BV)
Při podezření nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpD310** **TSE – KLUSAVKA** – VyLa (P + RT + HI + BV)
Uhynulá nebo utracená zvířata vykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, neléčená nebo jejichž léčení není účinné v souladu s přílohou III. Nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.
- EpD312** **TSE – KLUSAVKA** – VyLa (RT)
Uhynulá nebo utracená zvířata nevykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.
- EpD400** **ARTRITIDA A ENCEFALITIDA KOZ** – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Hospodářství musí mít negativní výsledek sérologického vyšetření z roku 2013 anebo se jedná o nové hospodářství zařazené do kontroly užitkovosti. Pozitivní hospodářství z roku 2013 může být do monitoringu zařazeno až po ozdravení a na základě rozhodnutí příslušné KVS SVS.
Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat, která dosáhla nejvyššího stáří ve stádě, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat musí být vyšetřena všechna) a všichni nekastrovaní samci starší 12 měsíců. Seznam hospodářství v kontrole užitkovosti poskytnete SCHOK.
- EpD701** **Q HOREČKA** – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)
Všechny zmetalky – jeden odběr se provede bezprostředně po zjištění zmetání.

7. Koňovité

- EpE100** **INFEKČNÍ ANEMIE KONÍ** – VyLa – sérologické vyšetření (IDT)
Hřebci před odběrem spermatu – dle přílohy č. 9 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpE200** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ** – VyLa – (BV)
Plemenní hřebci před odběrem spermatu 2x v intervalu 7 dnů (ze vzorku spermatu a z výtěru z fossa urethralis) – dle přílohy č. 9 kapitola B bod č. 6, vyhlášky č. 380/2003 Sb.
- EpE201** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ** – VyLa – (BV)
Klisny 2x v intervalu 14 dnů poprvé zařazené do plemenitby nebo klisny jalové z předchozí sezóny a klisny po roční reprodukční pauze. Vyšetření se provádí ze vzorku stěru a výtěru odebraných z predilekčních míst sliznice (děložního krčku a klitorisu).
- EpE202** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ** – VyLa – (BV)
Klisny zapuštěné dodatečně zjištěnými pozitivními hřebci 2x v intervalu 14 dnů. Vyšetření se provádí ze vzorku stěru a výtěru odebraných z predilekčních míst sliznice (děložního krčku a klitorisu).
- EpE210** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ** – VyLa (BV)
Klisny po zmetání 2x v intervalu 14 dnů. První odběr se provede bezprostředně po zmetání. Vyšetření se provádí ze vzorku stěru a výtěru odebraných z predilekčních míst sliznice (děložního krčku a klitorisu).
- EpE220** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ** – VyLa (P +BV)
Při podezření z nákazy nebo nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. Rozsah vyšetření určí KVS SVS.
- EpE300** **HŘEBČÍ NÁKAZA** – VyLa – sérologické vyšetření (RVK)
Plemenní hřebci působící ve střediscích pro odběr spermatu a odběrových místech před zahájením odběrové sezóny.
- EpE500** **ZÁPADONILSKÁ HOREČKA** – VyLa – sérologické a virologické vyšetření
Koně vykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému. Rozsah vyšetření určí KVS SVS.
- EpE510** **ZÁPADONILSKÁ HOREČKA** – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
Sérologické vyšetření koní na přítomnost protilátek proti viru západonilské horečky. ÚVS SVS stanoví rozsah vyšetření.

8. Drůbež hrabavá

- EpF100** **NEWCASTLESKÁ CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (HIT)**
Vyšetření vzorků v hospodářstvích s reprodukčními chovy kura domácího (*Gallus gallus*), ve kterých byla provedena vakcinace nebo kam byla přesunuta vakcinovaná drůbež, podle kódu ExF110 (nejdříve 6 týdnů po poslední vakcinaci, vždy 60 vzorků z hejna) – hradí se pouze laboratorní vyšetření.
Za ochrannou (protektivní) hladinu protilátek, se považuje titer 1 : 16 a vyšší u minimálně 75 % vyšetřených vzorků.
- EpF101** **NEWCASTLESKÁ CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (HIT)**
Vyšetření vzorků v hospodářstvích s chovem nosnic pro produkci konzumních vajec, ve kterých byla provedena vakcinace nebo kam byla přesunuta vakcinovaná drůbež, podle kódu ExF111 (nejdříve 6 týdnů po poslední vakcinaci, vždy 60 vzorků z hejna) – hradí se pouze laboratorní vyšetření.
Za ochrannou (protektivní) hladinu protilátek, se považuje titer 1 : 16 a vyšší u minimálně 75 % vyšetřených vzorků.
- EpF270** **SALMONELA V PROSTŘEDÍ – VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa – (BV)**
Vyšetření vzorků trusu na hospodářstvích s více než 50 nosnicemi pro produkci konzumních vajec, ze kterých nejsou vejce uvolňována na trh, ale jsou prodávána přímo konečnému spotřebiteli v tržnici nebo na tržišti anebo jsou dodávána do místní maloobchodní prodejny.
Vzorek odebírá proškolená osoba. Odebírá se směsný vzorek trusu (2 x 150 g trusu nebo 2 páry stíracích manžet) 2 – 3 týdny po přesunu hejna na hospodářství, na kterém bude hejno nosnic v produkčním období. Vyšetření se provádí i u nosnic z hejn, která byla v předešlém snáškovém období sledována programem pro tlumení salmonel.
Vyšetření vzorku se nevykazuje v rámci národního programu na hospodářství a hejna.

9. Masožravci volně žijící

- EpG102** **VZTEKLINA – kontrola nálezové situace VyLa (P + IF)**
4 lišky na 100 km² ve všech okresech, na celém území ČR. Vyšetřují se zvířata uhynulá, utracená případně ulovená s indikací k tomuto vyšetření.
- EpG122** **VZTEKLINA – zástřelné, nálezné**
4 lišky na 100 km² ve všech okresech, na celém území ČR. Zástřelné, nálezné se vyplácí za dodanou lišku, která byla dodána k vyšetření na vzteklinu do SVÚ.
- EpG300** **TRICHINELÓZA – kontrola nálezové situace VyLa (PV)**
Vyšetření svaloviny ulovených, uhynulých, případně utracených lišek, které byly zaslány na vyšetření na vzteklinu pod kódem EpG102, trávicí metodou.

10. Zajíci

- EpH102** **BRUCELÓZA – VyLa (P + PA + BV)**
Na celém území se vyšetřují uhynulí zajíci, případně ulovení zajíci zaslání na vyšetření na základě vyslovení podezření z nákazy. KVS SVS určí rozsah vyšetření.
- EpH202** **TULAREMIE – VyLa (P + PA + BV)**
Na celém území se vyšetřují uhynulí zajíci, případně ulovení zajíci zaslání na vyšetření na základě vyslovení podezření z nákazy. KVS SVS určí rozsah vyšetření.
- EpH203** **TULAREMIE – VyLa (PA)**
Na celém území se vyšetřují 3 ulovení zajíci na 100 km². KVS SVS určí rozsah vyšetření.
- EpH300** **TULAREMIE + BRUCELÓZA – zajíci – nálezné**
U všech nalezených uhynulých zajíců na celém území České republiky bez ohledu na nálezovou situaci.

11. Prasata divoká

- EpI120** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické a virologické vyšetření (ELISA)**
V okresech s výskytem protilátek proti klasickému moru prasat v populaci divokých prasat se vyšetřuje virologicky a sérologicky 50 % odlovených prasat divokých v období 6 měsíců po posledním nálezu.

- EpI130** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V okresech s výskytem protilátek proti klasickému moru prasat v populaci divokých prasat se vyšetřuje sérologicky 25% odlovených prasat divokých v období 7 – 12 měsíců po posledním nálezu.
- EpI131** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Na celém území České republiky se sérologicky vyšetřuje 5% odlovených prasat divokých a to do doby prvního pozitivního sérologického vyšetření.
- EpI150** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – (ELISA) – sérologické a virologické vyšetření**
Na celém území republiky se sérologicky a virologicky vyšetřují všechna uhynulá divoká prasat.
- EpI160** **KLASICKÝ MOR PRASAT – prasata divoká – nálezná**
U všech nalezených divokých prasat na celém území České republiky bez ohledu na nálezovou situaci.
- EpI200** **TRICHINELÓZA DIVOKÝCH PRASAT – VyLa – PV**
Vyšetření ulovených divokých prasat určených pro osobní spotřebu uživatelem honitby nebo oprávněným účastníkem lovu, a to ve své domácnosti podle § 27b odst. 7 zákona č. 166/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „veterinární zákon“), nebo určených k prodeji přímo spotřebiteli pro spotřebu v jeho domácnosti podle § 27b odst. 1 písm. a) veterinárního zákona, nebo určených k dodání do maloobchodní prodejny, která zásobuje přímo konečného spotřebitele a je na území kraje, v němž byla zvěř ulovena podle § 27b odst. 1 písm. b) veterinárního zákona, nebo určených k dodání do maloobchodního zařízení, které bylo KVS SVS registrováno jako zařízení určené pro zacházení se zvěřinou a které je na území kraje, v němž byla zvěř ulovena, nebo krajů sousedních podle § 27b odst. 1 písm. c) veterinárního zákona.
Hradí se pouze laboratorní vyšetření provedené ve státním veterinárním ústavu trávící metodou na základě řádně vyplněné objednávky laboratorního vyšetření.

12. Včely

- EpM120** **MOR VČELÍHO PLODU – VyLa (BV) – monitoring**
Vyšetření směsných vzorků měli v rizikových oblastech (po 5-ti letech od zrušení ohniska nebo ohnisek ve vymezeném ochranném pásmu). Vyšetřování se provádí mimo současná ochranná pásma, v oblasti, která byla před pěti lety ohniskem nebo ochranným pásmem – to znamená zrušená v roce 2009 a pokud se v následujících letech nevyšetřovalo. Vyšetřuje se směsný vzorek měli ze stanoviště včelstev (maximálně 25 včelstev).
- EpM130** **MOR VČELÍHO PLODU – VyLa (BV)**
Bakteriologické vyšetření směsných vzorků měli (1 vzorek maximálně od 25 včelstev) 1x ročně na stanovišti, v případě, že se jedná o chovy včelích matek evidované v seznamu chovů vedeném uznaným chovatelským sdružením dle zákona č. 154/2000 Sb.
- EpM300** **VARROÁZA – VyLa (PV)**
Směsné vzorky veškeré zimní měli od všech včelstev na stanovišti, po nařízeném podzimním preventivním ošetření. Vzorky se odebírají nejdříve 30 dní po posledním vložení ometených a čistých podložek na dna úlů, po provedeném podzimním preventivním ošetření (ExM340) a musí být odevzdány k vyšetření do 15. 2. 2014. Všichni chovatelé včel jsou povinni do 30. 9. 2014 vložit na dna úlů vyjímatelné a čistitelné podložky tak, aby zabraly celou plochu dna úlu.

13. Ryby

- EpU210** **VIROVÁ HEMORAGICKÁ SEPTIKÉMIE A INFEKČNÍ NEKRÓZA KRVETVORNÉ TKÁNĚ – VyLa – virologické vyšetření (KV)**
Dvakrát ročně se na všech hospodářstvích s chovem vnímavých druhů ryb odebírají plůdek/roček v období od března do května a následně podruhé v období od listopadu do prosince. Jsou-li v hospodářství vytírány generační ryby, je nutné v jednom z termínů nahradit odběr plůdku/ročka odběrem ovariálních tekutin.
Vyšetření se provádí u vnímavých ryb vždy z jednoho vzorku.
- EpU400** **KOIHERPESVIRÓZA (KHV) – VyLa – virologické vyšetření (P + PCR)**
Vyšetření se provádí na celém území ČR. Na vybraných hospodářstvích se odebere 30 ryb. Monitoring je prováděn u kaprů obecných (K1, K2).
Vyšetření se provádí 1x ročně. Odběr vzorků probíhá v období od června do září.

14. Lovná zvěř spárkatá

- EpJ200** **LOVNÁ ZVĚŘ SPÁRKATÁ – PARAZITOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ – VyLa – (PV)**
Uživatel honitby, případně jiná jím pověřená osoba, zajistí odběr vzorku. Vzorky jsou přednostně odebírány od ulovené nebo uhynulé spárkaté zvěře, kdy se odebere vzorek trusu z konečníku (30–50 g). V honitbě budou odebrány vzorky tak, aby jeden vzorek byl odebrán z jednoho katastrálního území. Pokud je jedno katastrální území součástí dvou, případně více sousedících honiteb, vzorek bude odebrán po domluvě uživatelů honiteb uživatelem honitby, která se rozkládá na největší části tohoto katastrálního území.

II. Povinné úkony hrazené chovatelem

A. Vakcinace proti nákazám

15. Drůbež

- ExF201** **SALMONELA – Va**
Vakcinace **inaktivovanou vakcínou** v hospodářstvích s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec v souladu s Národním programem pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce. Nosnice před dalším snáškovým obdobím.
- ExF110** **NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va**
Vakcinace v reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*).
- ExF111** **NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va**
Vakcinace v chovech nosnic pro produkci konzumních vajec s více než 500 kusy nosnic na hospodářství.

B. Kontrola zdraví

16. Skot

- ExA340** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA)**
Došetření se provede v případech pozitivních výsledků vyšetření provedených pod kódem EpA340 a to neprodleně. Vyšetření slouží k vyloučení pozitivních výsledků u vakcinovaných zvířat, která byla omylem vyšetřena ELISA testem na průkaz protilátek proti IBR. Má-li být chovateli ponechán status, musí mít vyšetření negativní výsledek.
- ExA900** **CAMPYLOBACTER FETUS SSP. VENERALIS – VyLa – BV**
Vyšetření se provádí z výplašku po dokonalém promnutí předkožkového vaku. Odběr a doručení vzorku domluvit předem s laboratoří tak, aby vyšetření mohlo být zahájeno v den odběru vzorku.
a) Plemenní býci v období izolace (před přesunem do provozní ISB) – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.; následovně:
1. zvířata mladší 6 měsíců nebo chovaná od věku 6 měsíců ve skupině zvířat stejného pohlaví (bez samic), jedenkrát – vyšetření vzorku výplašku předkožkového vaku;
2. zvířata ve věku 6 měsíců nebo starší, která mohla být ve styku se samicemi, vyšetření vzorku předkožkového vaku třikrát v týdenních intervalech;
b) Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- ExA910** **TRICHOMONAS FOETUS – VyLa – BV**
Vyšetření se provádí z výplašku po dokonalém promnutí předkožkového vaku. Odběr a doručení vzorku domluvit předem s laboratoří tak, aby vyšetření mohlo být zahájeno v den odběru vzorku.
a) Plemenní býci v období izolace (před přesunem do provozní ISB) – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.; následovně:
1. zvířata mladší 6 měsíců nebo držená od věku 6 měsíců ve skupině zvířat stejného pohlaví (bez samic), jedenkrát – vyšetření vzorku výplašku předkožkového vaku;
2. zvířata ve věku 6 měsíců nebo starší, která mohla být ve styku se samicemi, vyšetření vzorku předkožkového vaku třikrát v týdenních intervalech;
b) Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb;
c) Při každém přesunu plemenných býků v přirozené plemenitbě mezi chovateli.

17. Koňovité

- ExE110** **INFEKČNÍ ANEMIE KONÍ – VyLa – sérologické vyšetření (IDT)**
Všichni koně od 24 měsíců stáří, kteří jsou přemísťováni do hospodářství mimo území kraje. Vyšetření při přemístění nesmí být starší než 24 měsíců.
- ExE210** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ – VyLa (BV)**
- Klisny původně při laboratorním vyšetření negativní, zapuštěné negativním hřebcem, které měly fyziologický průběh gravidity, neměly poporodní komplikace svědčící pro tuto nákazu, musí být klinicky vyšetřeny a v případě negativního výsledku tohoto vyšetření mohou být bez předchozího laboratorního vyšetření zapuštěny, v ostatních případech (změny při klinickém vyšetření) 1x před prvním zapuštěním v sezóně;
  - Plemenní hřebci v přirozené plemenitbě před zahájením připouštěcí sezóny;
  - Plemenní hřebci v připouštěcí sezóně při změně chovatele (hospodářství).

18. Včely

- ExM110** **MOR VČELÍHO PLODU – VyLa (BV)**
Bakteriologické vyšetření směsných vzorků měli (1 vzorek maximálně od 25 včelstev) 1x ročně na stanovišti, v případě, že se jedná o včelstva k přemístění mimo území kraje.
- ExM310** **VARROÁZA – O (předjarní preventivní ošetření)**
Na základě vyhodnocení extenzity varroázy v jednotlivých okresech podle procenta stanovišť bez nálezu roztoče (nulová extenzita) se provede preventivní ošetření u všech včelstev na všech stanovištích, pokud byla zjištěna nulová extenzita u méně než 25 % stanovišť na území okresu. Pokud byla zjištěna nulová extenzita u více než 25 % stanovišť na území okresu, provede se ošetření pouze na stanovištích, kde byl zjištěn nález více než tři samičky *Varroa destructor* v průměru na jedno včelstvo ze směsných vzorků zimní měli, odebraných do 15. 2. 2014. Ošetření se provede schváleným VLP v souladu s příbalovou informací nebo VLP schváleným pro klinické testování v souladu s podmínkami jeho použití pro klinické testování. Toto ošetření musí být provedeno do 15. 4. 2014. Vyhodnocení extenzity varroázy provede ÚVS SVS.
- ExM320** **VARROÁZA – O (letní preventivní ošetření)**
Na základě vyhodnocení extenzity varroázy v jednotlivých okresech podle procenta stanovišť s nálezem více než tři samičky *Varroa destructor* v průměru na jedno včelstvo ze směsných vzorků zimní měli (vysoká extenzita), odebraných do 15. 2. 2014, se provede ošetření u všech včelstev na všech stanovištích, pokud byla zjištěna vysoká extenzita u více než 25% stanovišť na území okresu. Ošetření se provede schváleným VLP v souladu s příbalovou informací nebo VLP schváleným pro klinické testování v souladu s podmínkami jeho použití pro klinické testování. Toto ošetření musí být provedeno nejpozději do deseti dnů po posledním odběru medu. Vyhodnocení extenzity varroázy provede ÚVS SVS.
- ExM330** **VARROÁZA – O (letní preventivní ošetření – kočující včelstva)**
Preventivní ošetření všech včelstev, která kočují, se provede po 1. 6. 2014, nejpozději do 14 dnů po každém návratu na stanoviště, evidované v Ústřední evidenci zvířat jedním z VLP v souladu s příbalovou informací nebo VLP schváleným pro klinické testování v souladu s podmínkami jeho použití pro klinické testování.
- ExM340** **VARROÁZA – O (podzimní preventivní ošetření)**
Preventivní ošetření všech včelstev na všech stanovištích, evidovaných v Ústřední evidenci zvířat
- přípravkem Varidol 125 mg/ml – roztok k léčebnému ošetření včel 3x v období od 10. října 2013 do 31. prosince 2013 v intervalu 14 – 21 dnů v souladu s příbalovou informací k jeho použití nebo
  - jiným VLP pro ošetření včel v souladu s příbalovou informací k jeho použití nebo
  - jiným přípravkem, určeným pro ošetření včel, v souladu s podmínkami jeho použití pro klinické testování.

19. Zvířata vnímavá na vzteklinu

- ExL200** **VZTEKLINA – VyPr – klinické vyšetření zvířat, která poranila člověka**
- Bezprostředně po poranění;
  5. den po poranění.

20. Farmově chovaná zvíř

Prase divoké – v průběhu 30 dnů před přemístěním na jiné hospodářství. Vyšetření se provádí z jednoho vzorku krve.

ExKI20 BRUCELÓZA – VyLa (RBT)
Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

ExKI30 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa (ELISA + VNT)
Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

ExKI40 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa (ELISA)
Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

Jelenovití – v průběhu 30 dnů před přemístěním na jiné hospodářství.

ExKX20 BRUCELÓZA – VyLa (RBT)
Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

Mufloni – v průběhu 30 dnů před přemístěním na jiné hospodářství.

ExKW 20 BRUCELÓZA – VyLa (RBT)
Provádí se u zvířat od 6 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

21. Zoozvířata – ve schválených zoologických zahradách, cirkusová zvířata – v registrovaných cirkusech a zvířata v záchranných centrech

ExN100 PATOLOGICKO-ANATOMICKÉ VYŠETŘENÍ UHYNULÝCH ZVÍŘAT (P)
Patologickoanatomické vyšetření (pitva) uhynulých zvířat a v indikovaných případech odběr vzorků na laboratorní vyšetření podle zatřídění uhynulých nebo usmrcených jedinců do příslušných řádů zoologické systematiky.

III. Národní programy pro tlumení výskytu salmonel v chovech drůbeže

Reprodukční chovy kura domácího (*Gallus gallus*)

- EpFr01 STĚRY ZE STĚN KRABIC NEBO PŘEPAVEK – VyLa (BV)**
Vzorek odebraný chovatelem. Odebírá se ze zásilky jednodenních kuřat – 10 stěrů.
- EpFr02 KADÁVERY KUŘAT (jednodenní kuřata po přepravě) – VyLa (P + BV)**
Vzorek odebraný chovatelem. Všechna kuřata uhynulá při transportu, max. 60 kusů.
- EpFr03 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
Vzorek odebraný chovatelem. 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet odebrané 2 týdny před zahájením snášky.
- EpFr04 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
Vzorek odebraný chovatelem. 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet odebrané 1x za 2 týdny během snášky.
- EpFr05 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
Úřední vzorek. 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet odebrané ve věku 4 týdnů.
- EpFr06 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
Úřední vzorek. 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet odebrané 4 týdny po začátku snášky. Nahrazuje odběr vzorků prováděný chovatelem pod kódem EpFr04.
- EpFr07 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
Úřední vzorek. 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet odebrané ve 20. týdnu snášky. Nahrazuje odběr vzorků prováděný chovatelem pod kódem EpFr04.
- EpFr08 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
Úřední vzorek. 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet odebrané 4 týdny před skončením snášky. Nahrazuje odběr vzorků prováděný chovatelem pod kódem EpFr04.

- EpFr09** **VYŠETŘENÍ KONFIRMAČNÍCH VZORKŮ – VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. Konfirmační vyšetření k vyloučení falešně pozitivního výsledku vyšetření vzorku odebraného chovatelem při výskytu *S. enteritidis*, *S. typhimurium*, *S. infantis*. Odebírají se 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet.
 Směsné vzorky trusu se vyšetřují jako dva samostatné vzorky.
 5 párů stíracích manžet, které se pro účely vyšetření sloučí tak, aby vznikly dva samostatně vyšetřované vzorky.
 Vzorky ke konfirmačnímu vyšetření se zasílají pouze do SVÚ Praha – NRL.
- EpFr11** **VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet odebrané od ostatních hejn na základě zjištění výskytu *S. enteritidis*, *S. typhimurium*, *S. infantis*, *S. virchow*, *S. hadar* v některém hejnu nosnic na stejném hospodářství.
- EpFr12** **VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet odebrané na základě rozhodnutí KVS SVS.
- EpFr14** **VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA – VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. Vzorek krmiva odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS.
- EpFr16** **VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY – VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. Vzorek vody, odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS.
- EpFr18** **VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE – VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.
- EpFr25** **VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY**
 Úřední vzorek. 5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

Chovy nosnic k produkci konzumních vajec

- EpFn30** **STĚRY Z PŘEPRAVEK – VyLa (BV)**
 Vzorek odebraný chovatelem. Odebírá se ze zásilky jednodenních kuřat – 10 stěrů ze stěn přepravek.
- EpFn40** **KADÁVERY KUŘAT (jednodenní kuřata po přepravě) – VyLa (P+BV)**
 Vzorek odebraný chovatelem. Vzorek ze zásilky jednodenních kuřat – odebírají se všechna kuřata uhynulá při transportu, max. 60 kusů.
- EpFn70** **VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
 Vzorek odebraný chovatelem. Směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný v hejnu 2 týdny před zahájením snášky. V chovech určených pro produkci konzumních vajec.
- EpFn01** **VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
 Vzorek odebraný chovatelem. První směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny.
- EpFn02** **VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
 Vzorek odebraný chovatelem. Směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný 1x za patnáct týdnů.
- EpFn74** **VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
 Vzorek odebraný chovatelem. Směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný jako **poslední** odběr před vyskladněním doplňující patnáctitýdenní cyklus kódu EpFn02.
- EpFn03** **VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. Odebírají se 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet, jako **poslední** odběr před vyskladněním doplňující patnáctitýdenní cyklus kódu EpFn02. Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.
- EpFn04** **VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny v halách, ve kterých byla u předchozího hejna zjištěna přítomnost salmonel. Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.

- EpFn05** VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. 5 směsných vzorků trusu případně 5 párů stíracích manžet a 2 vzorků prachu. Vzorky prachu mohou být nahrazeny vzorky trusu navíc. Vzorek se odebírá na základě epidemiologického došetřování salmonelózy z potravin. Vyšetřuje se jako 7 samostatných vzorků.
- EpFn06** VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané od ostatních hejn nosnic na hospodářství na základě zjištění výskytu *S. enteritidis* nebo *S. typhimurium* v některém hejnu nosnic. Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.
- EpFn07** VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané na základě rozhodnutí KVS SVS. Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.
- EpFn08** VYŠETŘENÍ KONFIRMAČNÍCH VZORKŮ – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Konfirmační metoda slouží k vyloučení falešně pozitivního výsledku vyšetření vzorku odebraného chovatelem. Je založena na bakteriologickém vyšetření 5 směsných vzorků trusu případně 5 párů stíracích manžet a 2 vzorků prachu. Vzorky prachu mohou být nahrazeny vzorky trusu navíc. Vzorky ke konfirmačnímu vyšetření se zasílají pouze do SVÚ Praha – NRL. Vzorky se vyšetřují samostatně, tzn., jedná se celkem o 7 vzorků.
- EpFn11** VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Vzorek krmiva odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS.
- EpFn13** VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY NA SALMONELU – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Vzorek vody odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS.
- EpFn15** VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.
- EpFn50** VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY – VyLa – (RIL)
Úřední vzorek. 5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

Chovy kuřat chovaných na maso

- EpFb01** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU – VyLa – (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Dva páry stíracích manžet ve lhůtě tří týdnů před porážkou.
- EpFb02** VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE – VyLa – (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.
- EpFb03** VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA NA SALMONELU – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Vzorek krmiva odebíraný při kontrole biologické bezpečnosti, kterou KVS SVS provede na hospodářstvích s opakovanými nálezy sledovaných sérotypů (*S. enteritidis* nebo *S. typhimurium*) ve více zástavech a na hospodářstvích, na kterých došlo k záchytu sledovaných sérotypů u všech hejn v zástavu.
- EpFb04** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Odebírají se dva páry stíracích manžet ve lhůtě tří týdnů před porážkou. Úřední odběr vzorků se provede 1x ročně na všech hospodářstvích u všech hejn v zástavu (tj. hejn přítomných na hospodářství v den odběru). Tento vzorek nahrazuje vzorek odebraný chovatelem. EpFb01.
- EpFb05** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Odebírají se dva páry stíracích manžet na základě rozhodnutí KVS SVS. Tento odběr může nahradit vzorek odebíraný chovatelem EpFb01.
- EpFb06** VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY – VyLa – (RIL)
Úřední vzorek. 5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS.
- EpFb07** VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna. Tento odběr nahrazuje vzorek stěrů odebíraný chovatelem EpFb02. Odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS.

Chovy krůt na výkrm

- EpFkv01** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU – VyLa – (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Odebírají se dva páry manžet, odebírá se ve lhůtě 3 týdnů před odvozem ptáků na porážku, tak aby byl výsledek znám před přesunem na jatka.
- EpFkv02** VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE – VyLa – (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Kontrola účinnosti dezinfekce provedené po vyskladnění hejna pozitivního na *S. enteritidis* /*typhimurium*.
- EpFkv03** VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA – VyLa – (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Odběr vzorku krmiva při nálezu *S. enteritidis* /*typhimurium* ve vzorcích trusu.
- EpFkv04** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Odebírají se dva páry manžet, 1x ročně na všech hospodářstvích u všech hejn v zástavu (tj. hejn přítomných na hospodářství v den odběru).
- EpFkv06** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Odebírají se dva páry manžet, považuje-li to KVS SVS za nutné.
- EpFkv07** VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY – VyLa – (RIL)
Úřední vzorek. 5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS.

Reprodukční chovy krůt

- EpFkr01** STĚRY Z PŘEPRAVEK – VyLa – (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Odebírá se ze zásilky jednodenních krůťat, 10 stěrů z minimálně 10 krabic.
- EpFkr02** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa – (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se věku 4 týdnů.
- EpFkr03** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa – (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se 2 týdny před přechodem do produkční fáze snášky.
- EpFkr04** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa – (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se každé 4 týdny během snášky.
- EpFkr05** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se – jedenkrát ročně u všech hejn o velikosti alespoň 250 dospělých chovných krůt ve stáří mezi 30 a 45 týdny.
- EpFkr07** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se jednou ročně u všech elitních, praparodičovských a prarodičovských hejn.
- EpFkr08** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se u všech hejn v hospodářství v případě, že byla zjištěna *S. enteritidis*/typhimurium ve vzorcích odebraných v líhni nebo v rámci úředních kontrol za účelem zjištění původu nákazy.
- EpFkr09** VYŠETŘENÍ VZORKŮ TRUSU A PRACHU – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Konfirmační metoda slouží k vyloučení falešně pozitivního výsledku vyšetření vzorku odebraného chovatelem. Odebírají se 2 směsné vzorky trusu nebo 5 párů stíracích manžet. Směsné vzorky trusu se vyšetřuje jako dva samostatné vzorky. 5 párů stíracích manžet, které se pro účely vyšetření sloučí tak, aby vznikly dva samostatně vyšetřované vzorky.
Vzorky ke konfirmačnímu vyšetření se zasílají pouze do SVÚ Praha – NRL.
- EpFkr10** VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.

- EpFkr12** VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA NA SALMONELU – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Vzorek krmiva odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS.
- EpFkr14** VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY NA SALMONELU – VyLa – (BV)
Úřední vzorek. Vzorek vody odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS.
- EpFkr18** VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY – VyLa – (RIL)
Úřední vzorek. 5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, odebírá se na základě rozhodnutí KVS SVS.

IV. Program sledování aviární influenzy u drůbeže a volně žijících ptáků

Monitoring je prováděn dle rozhodnutí Komise 2010/367/EU ze dne 25. června 2010 o provádění programů dozoru nad influenzou ptáků u drůbeže a volně žijících ptáků v členských státech.

- EpF600** AVIÁRNÍ INFLUENZA – nosnice – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)
Krevní vzorky na sérologické vyšetření se odebírají ode všech kategorií, a to od deseti ptáků z každého vybraného hospodářství a z různých hejn, pokud je v hospodářství více než jedno hejno.
- EpF601** AVIÁRNÍ INFLUENZA – volně chované nosnice – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)
Z každého hospodářství s chovem drůbeže se odebere pro účely sérologických testů deset krevních vzorků.
- EpF602** AVIÁRNÍ INFLUENZA – plemenné krůty – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)
Z každého hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere deset krevních vzorků.
- EpF603** AVIÁRNÍ INFLUENZA – plemenné kachny – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)
Z každého hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere dvacet krevních vzorků.
- EpF604** AVIÁRNÍ INFLUENZA – plemenné husy – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)
Z každého hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere dvacet krevních vzorků.
- EpF605** AVIÁRNÍ INFLUENZA – pernatá zvěř z farmového chovu (vodní) – VyLa (ELISA)
Z každého farmového chovu vodní pernaté zvěře se odebere pro účely sérologických testů dvacet krevních vzorků.
- EpF606** AVIÁRNÍ INFLUENZA – pernatá zvěř z farmového chovu (hrabavá) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)
Z každého vybraného farmového chovu pernaté hrabavé zvěře (např. bažanti), se zaměřením na dospělé ptáky jako je plemenná drůbež, se odebere deset krevních vzorků.
- EpF607** AVIÁRNÍ INFLUENZA – výkrm krůt – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)
Z každého vybraného hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere deset krevních vzorků.
- EpF608** AVIÁRNÍ INFLUENZA – výkrm kachen – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)
Z každého vybraného hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere dvacet krevních vzorků.
- EpF609** AVIÁRNÍ INFLUENZA – výkrm hus – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)
Z každého vybraného hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere dvacet krevních vzorků.
- EpF650** AVIÁRNÍ INFLUENZA – volně žijící ptáci – pitva, VyLa – virologické vyšetření (PCR)
Pasivní dozor – virologické vyšetření vzorků odebraných od nalezených nemocných nebo uhynulých ptáků. Odebírá se celý pták nebo kloakální a tracheální/orofaryngeální výtěry (tzn. z 1 kusu 2 výtěry).

V. Akce stanovené v Národním programu ozdravování od IBR schváleném ministerstvem zemědělství dne 11. 8. 2005 č. j.: 21682/2005-17210

Povinná vyšetření i pro nově infikovaná hospodářství

- IBR300** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – úvodní sérologická depistáž – sérologické vyšetření (ELISA, gE ELISA)**
Provádí se v hospodářstvích, kterým byl pozastaven status IBR úředně prostého hospodářství s cílem analyzovat nálezovou situaci v hospodářství – popsat cirkulaci viru, zabránit dalšímu šíření nákazy a přijmout adekvátní, účinná opatření k opětovnému získání statusu. Kategorie vyšetřovaných zvířat a rozsah vyšetření stanoví KVS SVS.
- IBR301** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – namátkové vyšetření – sérologické vyšetření (ELISA, gE ELISA)**
Provádí se v hospodářstvích úředně prostých a ozdravovaných. Kategorie vyšetřovaných zvířat a rozsah vyšetření stanoví KVS SVS.
- IBR102** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VAKCINACE – Va (inaktivovanou markerovou vakcínou)**
Rozsah vakcinace určí KVS SVS v souladu s ozdravovacími plány jednotlivých hospodářství. Hradí chovatel.
- IBR 109** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VAKCINACE – Va (živou markerovou vakcínou)**
Povolení k vakcinaci vydá ÚVS SVS na základě vyjádření KVS SVS v souladu s ozdravovacími plány hospodářství. Hradí chovatel.
- IBR103** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – NAMÁTKOVÉ VYŠETŘENÍ – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA test)**
Povinné vyšetření skotu v ozdravujících chovech v kategoriích a v rozsahu dle čl. 8 NOP od IBR. Laboratorní vyšetření je hrazeno ze státního rozpočtu.
- IBR105** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – ZÁVĚREČNÉ VYŠETŘENÍ POZITIVNÍ – VyLa – sérologické vyšetření – ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru (v hospodářstvích ozdravujících eliminační metodou bez vakcinace), gE ELISA test (v hospodářstvích ozdravujících eliminační metodou s vakcinací markerovými vakcínami).**
Vyšetření, které bylo prováděno jako závěrečné (za čtyři až šest týdnů po vyřazení posledního pozitivního zvířete při ozdravování metodou bez vakcinace i s vakcinací markerovou vakcínou nebo za 6 měsíců po prvním závěrečném vyšetření), ale vzhledem k pozitivním výsledkům některých kusů nemůže být považováno za závěrečné. Hradí chovatel.
- IBR200** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – ZÁVĚREČNÉ VYŠETŘENÍ VAKCINOVANÝCH ZVÍŘAT – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA test)**
Provede se vyšetření u všech zvířat starších 9 měsíců. První závěrečné vyšetření se provede za 4 – 6 týdnů po vyřazení posledního pozitivního zvířete a po pozorovací době 6 měsíců se provede druhé závěrečné vyšetření. Laboratorní vyšetření s negativním výsledkem je hrazeno ze státního rozpočtu. Ze státního rozpočtu mohou být uhrazena maximálně dvě vyšetření.

Doporučená vyšetření

- IBR106** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – (gE ELISA)**
Vyšetření se provede v případě podezření, že v ozdravovaném stádě mohou být další infikovaná zvířata administrativně vedená jako negativní. Kategorii vyšetřovaných zvířat a rozsah vyšetření upřesní KVS po dohodě s chovatelem a soukromým veterinárním lékařem. Hradí chovatel.

VI. Výše výdajů na preventivní a diagnostické úkony uvedené v části I.

Úkon	Výše příspěvku v Kč	Předpokládaný počet úkonů v roce 2014
Vakcinace vodících a asistenčních psů	200,-	50
Odběr krve u skotu, ovcí (mimo genotypizace a katarální horečky ovcí), koz a koňovitých	20,-	430 000
Odběr krve – katarální horečka ovcí – první odebrané zvíře na hospodářství	150,-	400
Odběr krve–katarální horečka ovcí – další odebrané zvíře na stejném hospodářství	25,-	900
IBR – odběr krví v rámci NOP	20,-	4 000
Odběr vzorků na <i>Campylobacter</i> a <i>Trichomonas</i> (výplašek předkožkového vaku) u plemených býků v přirozené plemenitbě	250,-	1 000
Odběr krve od hřebců, kanců a býků v inseminačních stanicích a u plemenných býků a hřebců v přirozené plemenitbě	50,-	10 000
Tuberkulínace – 25% stavu krav	20,-	162 000
Tuberkulínace u koz	17,-	2 000
Tuberkulín (Bovitubal) – kozy	12,-	2 000
Tuberkulínace u skotu (býci , dovoz)	20,-	1 000
Tuberkulín (Bovitubal) – skot	12,-	162 000
Odběr krve od zmetek u skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých – za jeden odběr	150,-	14 000
Odběr zmetků, plodových obalů u skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých nebo málo životných selat	200,-	250
Vyšetření koňovitých na nakažlivý zánět dělohy koní u klísen u hřebců	100,- 200,-	1.500
Zástřelné, nálezné u lišek – ks	380,-	4 000
Nálezné u divokých prasat – ks	1000,-	380
Nálezné u zajíců – ks	150,-	1 000
Zajíci – monitoring tularemie (SVL)	35,-	2 400
Odběr vzorků na parazitární vyšetření (EpJ200)	50,-	14 000
Klinické vyšetření včel – jedno včelstvo	25,-	4 000
Příspěvek na laboratorní vyšetření trávicí metodou na trichinelózu dle kódu Epl200 (za kus)	65,-	100 000
Živá vakcína a inaktivovaná vakcína; po provedení vakcinace. Vakcinace a revakcinace jedné kuřice proti <i>S. enteritidis</i> v chovech nosnic pro produkci konzumních vajec.	do 5,70 Kč	6 000 000

Laboratorní vyšetření uvedená v části I. provedená ve státních veterinárních ústavech a laboratořích, kterým SVS vydala povolení k provádění veterinárně laboratorní diagnostické činnosti, jsou plně hrazena ze státního rozpočtu.

Ing. Miroslav Toman, CSc., v.r.
ministr zemědělství

VII. PŘÍLOHY

Příloha č. 1

1. Vysvětlivky zkratk

Adg	alergenodiagnostika
BV	bakteriologické vyšetření
ELISA	ELISA test – sérologické vyšetření
ELISA-V-KV	průkaz viru z krve, nebo z orgánové suspenze
gE ELISA	ELISA test k průkazu specifických E protilátek
HI	histologické vyšetření
HIT	hemaglutinační test
IDT	imunodifuzní test
IF	imunofluorescence
IHN	infekční nekróza krvetvorné tkáně
IPN	infekční nekróza pankreatu
ISB	inseminační stanice býků
KHV	koiherpesviróza
KVS SVS	Krajské veterinární správy a Městská veterinární správa v Praze
KV	kultivační virologické vyšetření
KS	komplexní sérologické vyšetření
OPB	odchovna plemenných býků
P	pitva
PCR	reakce polymerázových řetězců
PCR-SSCP	stanovení genomu prionového proteinu
PV	parazitologické vyšetření
RBT	Rose bengal test
RIL	rezidua inhibičních látek
RT	rychlé testy na vyšetření TSE
RVK	reakce vazby komplementu
SVS	Státní veterinární správa
Va	vakcinace
VHS	virová hemoragická septikémie
VLP	veterinární léčivý přípravek
VNT	virus neutralizační test
VyLa	laboratorní vyšetření
VyPr	preventivní vyšetření
„+“	současné použití uvedených metod
„*“	použití uvedené metody pouze pro konfirmaci pozitivního výsledku
ÚVS SVS	Ústřední veterinární správa SVS
SCHOK	Svaz chovatelů ovcí a koz
Dorper Asociace cz	Organizace sdružující chovatele ovcí a koz
O	Ošetření

Příloha č. 2

Ministerstvo zemědělství
Státní veterinární správa ČR
Č. j.: 62327/2012- MZE-17212
V Praze dne 16. 4. 2012

Ministerstvo zemědělství České republiky

na základě § 44 odst. 1 písm. c) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, schvaluje

**Národní ozdravovací program
od infekční rinotracheitidy skotu v ČR,**

kterým se stanovují zásady a povinnosti spojené s ozdravováním od infekční rinotracheitidy skotu (dále jen „NOP od IBR“).

Čl. 1**Zásady ozdravovacího programu**

Těmito zásadami se stanoví

- a) povinnost všem chovatelům skotu, jejichž hospodářství není úředně ozdravené nebo úředně prosté infekční rinotracheitidy skotu, zahájit ozdravování od této nákazy,
- b) zapojení dalších organizací do procesu ozdravování,
- c) termín zahájení ozdravování,
- d) zásady a metody ozdravování,
- e) povinnosti chovatelů spojené s ozdravováním a poskytováním nezbytných údajů o jeho průběhu,
- f) podmínky, za nichž může být hospodářství prohlášeno za úředně prosté IBR.

Čl. 2**Základní pojmy**

Pro účely těchto zásad se rozumí

- a) *infekční rinotracheitidou skotu – (IBR)* – nebezpečná nákaza manifestující se klinicky na respiračním aparátu nebo na genitálním aparátu skotu. Původcem je boviní herpes virus typ 1 (BHV-1),
- b) *národním ozdravovacím programem* – program schválený ministerstvem zemědělství dne 11. 8. 2005 č. j.: 21682/2005-17210 jehož cílem je docílit ozdravení na celém území státu,
- c) *ozdravovacím plánem* – souhrn úkonů a povinností spojených s ozdravením jednotlivého hospodářství, odsouhlasený místně příslušnou Krajskou veterinární správou či Městskou veterinární správou v Praze (dále jen „KVS“),
- d) *vstupním sérologickým vyšetřením* – vyšetření skotu při zahájení ozdravování, které upřesní aktuální nakažovou situaci v hospodářství,
- e) *základní imunizací* – vakcinace inaktivovanou markerovou vakcínou dle návodu výrobce, kterou je dosaženo žádoucí protilátkové ochrany trvající minimálně 6 měsíců,
- f) *infikovaným zvířetem* – zvíře s protilátkami vytvořenými po přirozené infekci terénním kmenem BHV-1 nebo s protilátkami po aplikaci konvenční vakcíny,
- g) *markerovou vakcínou* – vakcína s chybějícím glykoproteinem E (gE-),
- h) *konvenční vakcínou* – vakcína s kompletním virem (BHV-1),
- i) *gE ELISA testem* – specifický laboratorní test, schopný rozlišit protilátky vytvořené po vakcinaci markerovou vakcínou (gE-) od protilátek vytvořených po infekci terénním kmenem BHV-1, příp. po vakcinaci konvenční vakcínou,
- j) *konvenčním ELISA testem* – laboratorní test prokazující protilátky proti celému BHV-1,
- k) *ohniskem nákazy* – hospodářství či stádo, v němž došlo u skotu k výskytu klinických příznaků IBR, a nákaza byla potvrzena laboratorním vyšetřením,
- l) *klidovým ohniskem IBR* – hospodářství či stádo, v němž jsou podle výsledků vyšetření (konvenčním ELISA testem) sérologicky pozitivní zvířata bez klinických příznaků IBR,

- m) *hospodářstvím – stádem s neznámou nákazovou situací* – hospodářství či stádo, v němž není znám výsledek sérologického vyšetření, zjišťujícího protilátky proti BHV-1,
- n) *hospodářstvím – stádem úředně prostým IBR* – hospodářství či stádo, v němž nejsou infikovaná zvířata a v němž byla provedena dvě sérologická vyšetření v intervalu 6 měsíců u všech zvířat starších 9 měsíců konvenčním ELISA testem u nevakcinovaných zvířat nebo gE ELISA testem u zvířat vakcinovaných markerovými vakcínami s negativním výsledkem,
- o) *pozorovací dobou* – období 6 měsíců od vyřazení posledního infikovaného zvířete ze stáda (laboratorně potvrzeno), do provedení závěrečného laboratorního vyšetření, na jehož základě lze hospodářství nebo stádo prohlásit za úředně prosté IBR.

Čl. 3

Chovatelské a veterinární důvody ozdravení

Ozdravení od IBR je významné zejména:

- z hlediska zlepšení zdravotního stavu stád skotu a snížení ekonomických ztrát u chovatele,
- z hlediska udržení konkurenceschopnosti při obchodu se skotem, spermatem, vaječnými buňkami a embryi skotu se státy prostými nákazy,
- z hlediska sjednocení podmínek při tuzemském přemísťování skotu,
- z důvodů zabezpečení větší ochrany před zavlečením nákazy do IBR prostých hospodářství,
- z hlediska získání dodatečných garancí od Evropské komise při obchodování se skotem v rámci Evropské unie.

Čl. 4

Povinný ozdravovací program

Ozdravovací program se stanovuje jako povinný pro všechny chovatele skotu, kteří nemají hospodářství úředně prostá IBR. Nákazová situace bude zjišťována prostřednictvím vstupního sérologického vyšetření ve všech stádech považovaných za klidová ohniska IBR a ve stádech s neznámou nákazovou situací.

Čl. 5

Zahájení ozdravování

Ozdravování v České republice bude zahájeno **od 1. ledna 2006 ve všech krajích**. Ozdravení jednotlivých hospodářství a stád bude zahajováno postupně, v závislosti na kapacitních možnostech státních veterinárních ústavů z hlediska zabezpečení vstupních sérologických vyšetření, možnostech místně příslušných KVS projednat a odsouhlasit ozdravovací plány jednotlivých hospodářství a možnostech chovatele zejména s ohledem na zdravotní stav zvířat a nákazovou situaci ve stádě.

Čl. 6

Obecné zásady ozdravování

Ozdravování od IBR:

- je prováděno na celém území státu,
- je organizováno tak, aby bylo dosaženo na administrativně vymezeném územním celku (kraj, okresu) IBR prostého stavu v nejkratší možné době,
- je organizováno tak, aby pokud možno nezpůsobilo chovateli výpadek v produkci.
- infikovaná zvířata budou eliminována ze stáda zejména v rámci jeho přirozené obměny.
- ke konci ozdravení je možné proces urychlit jednorázovým vyřazením zbývajících infikovaných zvířat,
- se v ohniscích nákazy zahájí až poté, co je onemocnění převedeno do klidové podoby (klidového ohniska),
- předchází vstupní sérologické vyšetření určených kategorií skotu, stanovení metody ozdravení a zpracování ozdravovacího plánu pro jednotlivé hospodářství.

Čl. 7 Vstupní sérologické vyšetření

Zrušuje se

Čl. 8 Metody ozdravování, předpoklady k prohlášení stáda za úředně prosté IBR

V rámci národního ozdravovacího programu se využijí následující metody:

a) *eliminační bez vakcinace*

v hospodářstvích, v nichž je potvrzeno nižší procento (cca do 10%, při dohodě s chovatelem i více procent) pozitivních zvířat.

Postup:

- vstupní sérologická depistáž (viz kódy MKZ kapitola V),
- u pozitivních zvířat se zaznamená výsledek do průvodních listů skotu,
- vyřazení sérologicky pozitivních kusů (jednorázově nebo ve stanoveném termínu po dohodě chovatele s KVS),
- první závěrečné vyšetření skotu staršího 9 měsíců konvenčním ELISA testem za 4 – 6 týdnů po vyřazení posledního pozitivního (infikovaného) zvířete,
- je – li výsledek prvního závěrečného vyšetření negativní, nastupuje pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na závěr této doby se provede druhé závěrečné vyšetření skotu staršího 9 měsíců konvenčním ELISA testem,
- je – li výsledek i druhého vyšetření negativní, ***lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.***

b) *eliminační s vakcinací inaktivovanou markerovou vakcínou*

v hospodářstvích, v nichž je při vstupním sérologickém vyšetření potvrzeno vyšší procento pozitivních zvířat.

Postup:

- vstupní sérologická depistáž (viz kódy MKZ kapitola V),
- u pozitivních zvířat se výsledek zaznamená do průvodních listů skotu,
- provede se základní vakcinace sérologicky pozitivních i negativních kusů od stáří 6 měsíců inaktivovanou markerovou vakcínou.
- další cyklické revakcinace inaktivovanou markerovou vakcínou v intervalech dle návodu výrobce vakcíny (obvykle 6 měsíců),
- průběžné provádění základní vakcinace mladého skotu, který dosáhl věku 6–9 měsíců inaktivovanou markerovou vakcínou. Dále se mladý skot zařadí do vakcinačního režimu (revakcinace v 6 měsíčních intervalech) spolu s ostatním již vakcinovaným skotem.
- provádění namátkových vyšetření (viz kódy MKZ kapitola V) u zvířat neinfikovaných až do doby, než jsou ze stáda vyřazena všechna infikovaná zvířata. Počet vyšetřovaných zvířat v rámci namátkových kontrol bude následující (v závislosti na velikosti stáda):

kategorie skotu	stádo do 300 ks skotu	stádo nad 300 ks skotu
prvotelky (nejdříve 1 měsíc po porodu)	5 ks ^{x)}	10 ks
krávy (ze skupiny nejstarších krav ve stádě)	5 ks ^{x)}	10 ks

^{x)} ve stádech s nižším počtem skotu v dané kategorii se vyšetřuje celá kategorie skotu.

Vyšetření se provádí 1x za 6 měsíců. Jsou-li zjišťována nově infikovaná zvířata, je chovatel povinen toto hlásit neprodleně místně příslušné KVS. KVS rozhodne o případném sérologickém prošetření vyššího počtu zvířat (viz kódy MKZ kapitola V) nebo celé skupiny negativních případně rizikových zvířat. Positivitu u nově infikovaných zvířat je nutno zaznamenat v průvodních listech skotu.

- Kontrola účinnosti vakcinace je prováděna jen v indikovaných případech.
- Ukončit vakcinování ve stádě je možné až po vyřazení posledního infikovaného zvířete ze stáda a prvním závěrečném vyšetření skotu staršího 9 měsíců gE ELISA testem s negativním výsledkem.
- První závěrečné vyšetření se provede nejdříve za 4 – 6 týdnů po vyřazení posledního infikovaného zvířete u veškerého skotu staršího 9 měsíců gE ELISA testem. První závěrečné vyšetření lze provést až poté, kdy dle výsledků vyšetření kódem IBR 103 případně dalšími kódy dle Metodiky kontroly zdraví a nařízené vakcinace

kapitola V lze předpokládat, že ve stádě již nejsou infikovaná zvířata. V případě, že první závěrečné vyšetření přesto prokáže ve stádě infikovaná zvířata, tato se vyřadí a vyšetření se za 4 – 6 týdnů opakuje.

- po prvním závěrečném vyšetření, které prokáže, že ve stádě nejsou infikovaná zvířata, nastupuje pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na závěr této doby se provede u všech zvířat starších 9 měsíců druhé závěrečné vyšetření gE ELISA testem,
- je-li výsledek negativní, **lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR**. Podmínkou k prohlášení hospodářství za úředně prosté je, že výsledek dvou závěrečných vyšetření po sobě následujících (interval 6 měsíců) je u všech vyšetřených zvířat negativní.

V hospodářstvích, v nichž jsou telata určená k obnově základního stáda (jalovičky) a následně mladý chovný skot (jalovice) odchováány odděleně od základního stáda, je možné provést základní imunizaci (dle návodu výrobce vakcíny) těchto zvířat až před přemístěním do stáje prvotetek a to tak, aby přemísťovaná zvířata byla v době přemístění již v imunitě. Toto je možné provést za následujících podmínek:

- výsledek všech namátkových vyšetření je negativní,
- telata – mladý skot musí pocházet od vakcinovaných matek.

c) radikální

jedná se o odsun všech zvířat z hospodářství poražením na jatkách nebo přemístěním zvířat za podmínek viz čl. 14. Metoda bude uplatněna zejména v méně početných stádech skotu nebo v případě, kdy chovatel již nechce v dalším chovu pokračovat. O použití této metody se rozhoduje sám chovatel.

Postup:

- vstupní sérologická depistáž (viz kódy MKZ kapitola V),
- jednorázové nebo postupné vyřazení (přemístění) skotu do stanoveného data,
- v případě, že do objektu bude následně ustájen zdravý skot, je nutné provést mechanickou očistu a desinfekci objektů a zařízení a ustájit zde indikátorová zvířata (sérologicky negativní skot). Po 4 – 6 týdnech se tato zvířata sérologicky vyšetří konvenčním ELISA testem. Jsou-li výsledky negativní, lze předpokládat, že prostředí je nakažově bezpečné a do objektů je možné ustájit zdravý skot z IBR prostých hospodářství,
- je-li s chovatelem dohodnut pozdější termín ozdravování, je nutné provést základní vakcinaci, případně následné revakcinace v intervalech dle návodu výrobce vakcíny a skot udržovat v imunitě do doby eliminace všech zvířat ze stáda.

Při rozhodování o metodě ozdravování musí být zohledněny veterinární i ekonomické aspekty.

Vzory ozdravovacích programů jsou uvedeny v přílohách č. 1 – 3.

Čl. 8a)

Ozdravování v hospodářstvích (stájích) s výkrmem skotu.

V hospodářstvích, která chovají více než 10 ks skotu bude provedena u skotu vstupní sérologická depistáž (viz kódy MKZ kapitola V).

V hospodářstvích do 30 ks skotu budou vyšetřena všechna zvířata. Pro hospodářství s vyšším počtem zvířat se počet vzorků k vyšetření se stanoví tak, aby byla zajištěna 95 % pravděpodobnost detekce při 5 % prevalenci a při senzitivitě testu 95 %. Pro stanovení počtu vzorků se použije vzorec dle Cannon (2001), Prev. Vet. Med. 49:141-163.

$$n \cong \frac{[1 - (1 - \alpha)^{1/D}] [N - 1/2(SeD - 1)]}{Se}$$

Konkrétní počet vyšetřených zvířat v závislosti na počtu ustájených je následující:

Počet ustájených zvířat	počet vyšetřených zvířat
50	37
100	47
150	51
200	54
250	55
300	56
400	58
500	59
700	60
1000	60
2800 a více	61

V případě negativního výsledku bude:

- a) **V hospodářstvích naskladňovaných zástavovým skotem z úředně prostých** bude za 3 měsíce provedeno závěrečné vyšetření ve stejném rozsahu testem prokazujícím protilátky proti celému viru. V případě negativního výsledku obou vyšetření, bude hospodářství prohlášeno **za úředně prosté IBR**.
- b) **V hospodářstvích naskladňovaných zástavovým skotem z ozdravovaných hospodářství** si chovatel a KVS zaznamená negativní výsledek s datem provedení sérologického vyšetření. Závěrečné sérologické vyšetření testem prokazujícím protilátky proti celému viru, ve výše uvedeném rozsahu (viz vzorec), bude provedeno až poté, co všechna hospodářství, z nichž je naskladňován skot, získají status úředně prostého hospodářství a poslední kus vykrmeného skotu pocházející od poslední infikované matky bude přesunut na jatky, to znamená, toto vyšetření bude provedeno za cca 12 – 15 měsíců od prohlášení posledního hospodářství, z něhož je do výkrmny naskladňován zástavový skot za úředně prosté IBR. Bude-li výsledek vyšetření negativní, lze hospodářství prohlásit **za úředně prosté IBR**.

V případě pozitivního výsledku bude (v obou typech hospodářství):

Nejpozději do dvou měsíců zahájeno ozdravování eliminační metodou s vakcinací dle následujících zásad:

- k vakcinaci se použije inaktivovaná markerová vakcína,
- vakcinují se všechna vykrmovaná zvířata od stáří 3 měsíců kromě těch, která budou v průběhu dalších 6 měsíců přemístěna na jatky,
- vakcinují se všechna nově přisunovaná zvířata, nejlépe tak, aby v době přesunu již byla v postvakcinační imunitě. Vakcinace v IBR prostém hospodářství (hospodářství původu zástavového skotu) se provede jen za předpokladu, že je vyloučeno riziko přenosu vakcinačního viru na zvířata základního stáda, resp. na veškerý skot určený pro další využití v reprodukci,
- základní vakcinace se provádí dvakrát v intervalu dle návodu výrobce vakcíny (obvykle interval 3 – 5 týdnů),
- další revakcinace se opakují v intervalech dle návodu výrobce vakcíny tak, aby byla zvířata trvale udržována v imunitě (obvykle šestiměsíční intervaly).

Další postup:

- a) **V hospodářstvích naskladňovaných zástavovým skotem z úředně prostých hospodářství** se po přemístění na jatky všech zvířat ustájených v hospodářství v době zjištění IBR positivity, provede závěrečné vyšetření gE ELISA testem ve výše uvedeném rozsahu (viz vzorec) pro stanovení počtu vzorků k vyšetření. Je-li výsledek vyšetření negativní, lze hospodářství prohlásit **za úředně prosté IBR**. Dnem získání negativního výsledku se ukončí vakcinace.
- b) **V hospodářstvích naskladňovaných zástavovým skotem z ozdravovaných hospodářství** se poté co všechna hospodářství, z nichž je naskladňován skot obdrží status úředně prostého hospodářství a bude přesunut na jatky poslední kus vykrmeného skotu pocházející od poslední infikované matky, provede závěrečné sérologické vyšetření gE ELISA testem, ve výše uvedeném rozsahu (viz vzorec). To znamená, že toto vyšetření bude provedeno za cca 12 – 15 měsíců od prohlášení posledního hospodářství, z něhož je naskladňován skot za úředně prosté IBR. Bude-li výsledek vyšetření negativní, lze hospodářství prohlásit **za úředně prosté IBR**. Dnem získání negativního výsledku se ukončí vakcinace.

Čl. 8 b)
**Ukončení ozdravování v hospodářstvích drobných chovatelů
a v hospodářstvích s výkrmem do 10 ks skotu.**

Stanovuje KVS podle individuálního vyhodnocení nálezové situace.

- a) V hospodářstvích v nichž je chován reprodukční a/nebo výkrmový skot a chovatel dosud neukončil ozdravování metodou s vakcinací, bude postupováno podle čl. 8 písm. b), tedy *eliminační metodou s vakcinací inaktivovanou markerovou vakcínou*.
- b) V hospodářstvích specializovaných výhradně na výkrm skotu se rozhodne o ukončení ozdravování a prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR dle toho, zda chovatel opakovaně nakupuje zástavový skot do výkrmu výhradně z hospodářství úředně prostých (lze předpokládat, že v hospodářství již nejsou infikovaná zvířata), nebo se nákup uskutečňuje i z hospodářství ozdravovaných a existuje riziko, že ve výkrmové stáji může být infekce. V tomto případě KVS rozhodne o vyšetření celé skupiny nebo části zvířat namátkovým vyšetřením (viz kódy MKZ kapitola V).

Čl. 9
Vakcíny v průběhu ozdravování.

Vakcíny, používané v rámci ozdravování, musí být registrovány v ČR. V rámci národního ozdravovacího programu je možno používat pouze inaktivované markerové vakcíny. Výjimku pro použití živé markerové vakcíny může udělit ÚVS SVS. Vakcinace musí být provedena v souladu s návodem v příbalovém letáku výrobce.

V ozdravovaných i prostých stádech je zakázáno používat polyvalentní vakcíny, obsahující BHV-1.

Čl. 10
Uznání, pozastavení či odebrání statusu hospodářství úředně prostého IBR

Uznání hospodářství nebo stáda za úředně prosté IBR – se provede na základě laboratorních vyšetření deklarujících, že ozdravování bylo úspěšně dokončeno (viz zásady v čl. 8).

Pozastavení statusu – v případě, že chovatel nezabezpečil provedení zdravotních zkoušek stanovených Metodikou kontroly zdraví a nařízené vakcinace, nebo vzniklo podezření z nákazy u jednoho nebo více zvířat ve stádě.

Odebrání statusu – v případě, že se změnila v hospodářství nebo stádě nálezová situace a tato byla potvrzená laboratorním vyšetřením.

Znovuzískání statusu – hospodářství úředně prostého IBR je možné po provedení vyšetření stanovených MKZ resp. přílohou III rozhodnutí Komise 2004/558/ES.

Hospodářství (stáda) skotu, kterým byl odebrán status úředně prostých hospodářství, provedou vstupní sérologickou depistáž (viz kódy MKZ kapitola V), zpracují ozdravovací program a zahájí ozdravování. Metoda ozdravování a jeho postup bude v souladu s článkem 8 těchto zásad. Ozdravovací program schvaluje KVS.

Hospodářství (stáda) skotu, která získala status úředně prostých hospodářství (stád) nebo kterým byl status pozastaven či odebrán budou zveřejňována a ve stanovených časových intervalech aktualizována na webových stránkách SVS ČR.

Čl. 11
Povinnosti chovatelů

- a) provést vstupní sérologickou depistáž (viz kódy MKZ kapitola V), a na jejím základě rozhodnout o metodě ozdravování,
- b) zpracovat ozdravovací program (po konzultaci se soukromým veterinárním lékařem a KVS) a předložit k odsouhlasení KVS,
- c) u pozitivních zvířat zaznamenat výsledek do průvodních listů skotu,

- d) zajistit provádění odborných veterinárních úkonů spojených s ozdravováním soukromým veterinárním lékařem,
- e) vést evidenci zvířat ve všech stájových objektech. Pro každou stáj vést stájový registr (viz zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon) a vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem),
- f) stanovit přesný systém přemísťování zvířat v rámci hospodářství, je-li přemísťování zvířat z hlediska provozního nezbytné. O přemístění vést záznamy (viz zákon č. 154/2000 Sb. a vyhláška č. 136/2004 Sb.).
- g) neprovádět mezipodnikové kooperace, které nejsou zohledněny v ozdravovacím plánu,
- h) zabezpečit, aby zvířata ozdravovaného stáda nepřišla do kontaktu se zvířaty z ostatních stád, která mají rozdílný nakažový status,
- i) dodržovat ozdravovací plán,
- j) poskytovat stanovené údaje o průběhu ozdravování,
- k) hlásit KVS veškeré problémy, které se vyskytnou v průběhu ozdravování, a které by mohly průběh ozdravování negativně ovlivnit,
- l) organizovat pastvu skotu tak, aby bylo zabráněno bezprostřednímu kontaktu zvířat ozdravovaného stáda nebo prostého stáda se stádem, vedeným jako klidové ohnisko IBR nebo jako stádo s neznámou nakažovou situací. S ohledem na tuto skutečnost musí být zabezpečeno i hrazení pastvin a zábrana úniku zvířat,
- m) vymezit okruh pracovníků, kteří budou přicházet do kontaktu se zvířaty ozdravovaného stáda. Tyto pracovníky odborně proškolit z hlediska dodržování nezbytných protinakažových opatření,
- n) upozornit chovatele, případně další osoby, přicházející do styku se zvířaty z ozdravovaného stáda, že nesmí ošetřovat ani doma chovat skot infikovaný původcem IBR ani skot, u něhož není známa nakažová situace,
- o) nepovolit účast rizikových zvířat na svodech,
- p) stanovit, aby další osoby (zejména pracovníci biologických služeb) vstupovaly do objektů pro chov skotu jen v odůvodněných případech a za dodržení stanovených protinakažových a hygienických podmínek,
- q) uchovávat údaje o sérologických vyšetřeních a vakcinacích zvířat 3 roky po ukončení ozdravování,
- r) podle okolností je možné stanovit i další podmínky.

Čl. 12

Povinnosti hospodářství, která nejsou úředně prostá IBR a pro která byl s KVS dohodnut pozdější termín zahájení ozdravování

Zrušuje se

Čl. 13

Podmínky pro hospodářství, která zahájila ozdravování před 1. lednem 2006 a k vakcinaci skotu používají konvenční vakcíny.

Zrušuje se

Čl. 14

Náležitosti ozdravovacího programu jednotlivého hospodářství

Ozdravovací program, který zpracuje chovatel a předkládá k odsouhlasení KVS, musí obsahovat zejména:

- adresu hospodářství (sídlo) a adresu majitele, registrační číslo hospodářství v ústřední evidenci, telefon, fax, e-mail, kraj,
- jméno, adresu a telefon soukromého veterinárního lékaře zabezpečujícího odbornou veterinární činnost spojenou s ozdravováním,
- stav skotu v hospodářství podle kategorií,
- rozdělení skotu v jednotlivých stájích v rámci hospodářství (u metody s vakcinací),
- roční procento obměny základního stáda (u metody s vakcinací),
- uskutečňuje-li se výkrm skotu v prostorově a provozně odděleném objektu (vykrmovaná zvířata není nutné zahrnout do ozdravování)
- datum a výsledek sérologického vyšetření u jednotlivých vyšetřovaných kategorií skotu,
- zvolenou metodu a postup ozdravování, zejména:
  - při vakcinační metodě druh použité vakcíny,

- termíny provedení základní imunizace skotu,
- termíny cyklických revakcinací v šestiměsíčních intervalech,
- termíny průběžně prováděných základních imunizací mladého skotu (v 6 – 9 měsících stáří) v dalším období,
- termíny namátkových sérologických vyšetření u vybraných zvířat
- předpokládaný termín vyřazení posledních infikovaných zvířat a ukončení vakcinací,
- předpokládaný termín pro prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR.
- zásady přemísťování skotu v rámci hospodářství i mimo něj,
- povinnosti pracovníků v hospodářství,
- činnost soukromého veterinárního lékaře případně dalších osob v procesu ozdravování,
- nezbytná ochranná opatření proti zavlečení původce nákazy do stáda (ustájovací prostory, pastviny, při přemísťování zvířat a další),
- proškolení ošetřovatelů skotu v ozdravovaném hospodářství o hlavních zásadách ozdravování a o nezbytných hygienických opatřeních,
- zabezpečení ochranných pomůcek (pracovní oděv, pracovní obuv a další) a hygienických prostředků při nezbytném vstupu pracovníků biologických a servisních služeb do objektů pro ustájení zvířat.

Čl. 15

Podmínky pro přemísťování skotu a účast na svodech z důvodu neukončeného NOP od IBR na celém území ČR

- **Do IBR úředně prostého hospodářství, které již nechová vakcinovaná zvířata:**
Z hospodářství úředně prostého IBR, které již nechová vakcinovaná zvířata, z hospodářství úředně prostého od IBR, v němž jsou ještě chována vakcinovaná zvířata. Přemísťována mohou být pouze nevakcinovaná zvířata.
- **Do IBR úředně prostého hospodářství, v němž jsou ještě chována vakcinovaná zvířata:**
Z hospodářství úředně prostého IBR, které již nechová vakcinovaná zvířata, z hospodářství úředně prostého IBR, v němž jsou ještě chována vakcinovaná zvířata. Přemísťována mohou být zvířata nevakcinovaná i vakcinovaná.
- **Do hospodářství ozdravovaného od IBR:**
Z úředně prostého hospodářství u nevakcinovaných zvířat pouze za předpokladu, že bude přemísťovaný skot neprodle- ně začleněn do vakcinačního programu realizovaného v ozdravovaném hospodářství. Z ozdravovaného hospodářství za předpokladu, že je přemísťovaný skot v imunitě proti IBR, resp., že se podrobil minimálně základní imunizaci inaktivovanou markerovou vakcínou. Dále bude přemísťovaný skot začleněn do vakcinačního programu realizovaného v ozdravovaném hospodářství.

Účast skotu na svodech:

- mohou se zúčastnit jen zvířata z hospodářství či stád se **stejným nálezovým statusem**.
- z ozdravovaných hospodářství, se může zúčastnit skot, který je v imunitě proti IBR, tzn., byla u něho provedena minimálně základní vakcinace. Účast telat mladších 6 měsíců je podmíněna tím, že pocházejí od matek v imunitě proti IBR a je u nich předpoklad, že jsou dostatečně chráněna kolostrálními protilátkami,
- účast skotu z hospodářství s neznámou nálezovou situací **je zakázána**.

Čl. 16

Nezbytná data ke sledování a hodnocení průběhu ozdravování

Chovatel, v jehož hospodářství probíhá ozdravování, bude průběžně, nejpozději do jednoho měsíce po provedeném úkonu, poskytovat KVS, případně ostatním orgánům státního dozoru následující údaje:

- a) *údaje o chovateli* – jméno, název, adresa,
- b) *údaje o hospodářství* – název, registrační číslo, adresa,
- c) *údaje o zvířatech* – identifikační čísla zvířat podléhajících ozdravovacímu programu,
  - údaje o počtu zvířat v jednotlivých kategoriích dle identifikačních čísel,
  - údaje o počtu provedených sérologických vyšetření (vstupní, namátková, závěrečná),
  - údaje o výsledcích vyšetření podle identifikačních čísel zvířat,
  - zvolená metoda ozdravování,
  - údaje o počtu vakcinovaných zvířat podle identifikačních čísel,
  - údaje o časovém průběhu ozdravování:

- o zahájení, datum,
- o vyřazování infikovaných zvířat a datum vyřazení posledního infikovaného zvířete,
- o datum ukončení vakcinací,
- o datum zahájení pozorovací doby,
- o datum provedení závěrečných vyšetření (první, druhé nebo třetí) před prohlášením stáda za úředně prosté IBR,
- o datum, ke kterému bylo hospodářství KVS prohlášeno za úředně prosté.

Údaje o laboratorním vyšetření musí uchovávat a v případě potřeby poskytnout státní veterinární ústavy a rovněž Výzkumný ústav veterinárního lékařství, tzn. organizace, které vyšetření provedly. Údaje o provedených vakcinacích musí uchovávat a v případě potřeby poskytnout i soukromý veterinární lékař.

Čl. 17

Řízené ozdravování v závěru NOP od IBR

Pro dokončení ozdravování od IBR se stanovují následující zásady:

1. Chovatelé, kteří mají KVS schválený ozdravovací program s termínem ukončení do 31. 12. 2012, ozdravování v tomto termínu ukončí.
2. Chovatelům, kteří nestihnou ukončit ozdravování do 31. 12. 2012 se stanovuje:
  - a) připouštět (inseminovat) sérologicky pozitivní skot nejdéle do 30. 9. 2012,
  - b) poslední sérologicky pozitivní zvíře eliminovat ze stáda tak, aby do 31. 12. 2014 bylo ukončeno ozdravování (postup viz čl. 8) a hospodářství mohlo být do uvedeného data prohlášeno za úředně prosté a zveřejněné na webových stránkách SVS.
  - c) v případě, že bude z důvodu vyššího počtu zbývajících sérologicky pozitivních plemenic nezbytné tyto připustit (inseminovat) i po termínu 30. 9. 2012 (resp. pokračovat v ozdravování i po termínu 31. 12. 2012), předat ve třetím čtvrtletí 2012 místně příslušné KVS žádost (formulář – viz příloha č. 5) o prodloužení termínu pro dokončení ozdravování. KVS žádost posoudí, a pokud ji shledá jako odůvodněnou, postoupí ji se svým stanoviskem k rozhodnutí ÚVS SVS. Posoudí-li KVS žádost jako neodůvodněnou, vrátí ji chovateli a bude s ním jednat o dalším postupu.
  - d) kontrolní režim pro hospodářství, kde bylo umožněno pokračovat v ozdravování i po termínu 31. 12. 2012. Chovatelé musí aktualizovat ozdravovací program s konkretizací data přípuštění poslední sérologicky pozitivní (infikované) plemenice, data vyřazení posledního IBR pozitivního zvířete ze stáda a termínu závěrečných vyšetření. Aktualizovaný ozdravovací program předloží ke schválení KVS. Chovatelé budou předávat čtvrtletně hlášení nejpozději do 15. dne následujícího měsíce (formulář – viz příloha č. 6) na KVS.
3. KVS se ukládá:
  - a) k datu 31. 12. 2013 poprvé vyhodnotit v rámci kraje procento zbývajících hospodářství, která dosud neukončila ozdravování. Vyhodnocení dále provádět v pololetních intervalech. Pokud počet hospodářství, v nichž aktuálně probíhá ozdravování, poklesne pod 1, 5% (počítáno z hospodářství aktuálně chovajících skot bez hospodářství se samostatným výkrmem skotu), ukončit v daném kraji NOP od IBR. Pro dokončení ozdravování ve zbývajících hospodářstvích stanovit individuálně mimořádná veterinární opatření (dále jen „MVO“).
  - b) provádět průběžné kontroly v hospodářstvích uvedených v bodu 2 písm. d) a to v hospodářstvích, v nichž dochází k problémům v ozdravování ve čtvrtletních intervalech, v ostatních hospodářstvích pololetně
  - c) provádět průběžné kontroly v hospodářstvích, která budou ozdravovat v režimu MVO a to v hospodářstvích, v nichž dochází k problémům v ozdravování ve čtvrtletních intervalech, v ostatních hospodářstvích pololetně.
4. Chovatelům v případě hospodářství, která budou ozdravovat v režimu MVO, se ukládá:
  - předávat čtvrtletně hlášení, nejpozději do 15. dne následujícího měsíce (formulář – viz příloha č. 6) na KVS.

Čl. 18

Účinnost

Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu (IBR) nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2006.

Vzor ozdravovacího programu – ozdravovací metoda eliminační s vakcinací inaktivovanou markerovou vakcínou

Chovatel – adresa – IČ:

Hospodářství:

Registrační číslo hospodářství:

Stav skotu v hospodářství podle kategorií v ks k datu:

- Telata do 6 měsíců stáří: .....
- Skot samičího pohlaví starší 6 měsíců – do otelení: .....
- Krávy: .....
- Plemenní býci (přirozená plemenitba) .....
- Výkrm skotu společně, ^{x)} prostorově a provozně odděleně ^{x)} ustájený: .....

Poznámka: Výkrm skotu prostorově a provozně odděleně ustájený od ozdravovaného stáda nemusí být zařazen do ozdravování a nemusí být vakcinován. Musí však být vytvořeny podmínky, aby se původce onemocnění nemohl dostat do ozdravovaného stáda. Musí být také určeno, že zvířata po dokrmení budou přemístěna výhradně na jatka.

- Skot celkem: .....

Roční procento obměny základního stáda skotu včetně prvotetek: .....

Odborné veterinární úkony spojené s ozdravováním provádí soukromý veterinární lékař: .....

tel.: .....

Datum sérologického vyšetření .....

Výsledek vyšetření:

- % pozitivních zvířat u skotu samičího pohlaví ve stáří od 6 měsíců do otelení: .....
- % pozitivních prvotetek (vyšetřených za 4 – 6 týdnů po porodu) .....
- % pozitivních krav .....
- % pozitivních plemenných býků v přirozené plemenitbě .....

Vakcinační program:

- druh použité vakcíny: .....
- předpokládané datum základní imunizace: 1 ..... 2 .....
- termíny pro základní imunizaci ml. skotu (který dovršil věku 6-9 měsíců): .....
- předpokládané časové schéma cyklicky vakcinovaných zvířat v šestiměsíčních intervalech:
měsíc ..... měsíc ..... rok .....
- měsíc ..... měsíc ..... rok .....
- měsíc ..... měsíc ..... rok .....

Schéma přemísťování zvířat v hospodářství:

(uvede se systém přemísťování skotu mezi jednotlivými ustájovacími objekty v rámci ozdravovaného hospodářství v případě, že toto přemísťování je z hlediska provozu nezbytné a podmínky, které je nutné z hlediska ochrany zvířat před šířením původce nákazy dodržovat)

Předpokládaný termín vyřazení posledního infikovaného zvířete:

měsíc ..... rok .....

Předpokládaný termín prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR: .....

Podmínky, které je nutno dodržovat v průběhu ozdravování:

Zde budou uvedeny specifické podmínky nezbytné pro správný průběh ozdravování a jeho včasné a úspěšné završení.

V ..... dne .....

podpis chovatele

razítko a podpis KVS SVS

^{x)} nehodící se škrtněte

Poznámka: Ozdravovací program je možno v průběhu ozdravování po konzultaci s KVS SVS aktualizovat.

Vzor ozdravovacího programu – ozdravovací metoda eliminační bez vakcinace

Chovatel – adresa – IČ:

Hospodářství:

Registrační číslo hospodářství:

Stav skotu v hospodářství podle kategorií v ks k datu:

- Telata do 6 měsíců stáří: .....
- Skot samičího pohlaví starší 6 měsíců – do otelení: .....
- Krávy: .....
- Plemenní býci (přirozená plemenitba) .....
- Výkrm skotu společně, ^{x)} prostorově a provozně odděleně ^{x)} ustájený: .....

Poznámka: Výkrm skotu prostorově a provozně odděleně ustájený nemusí být zařazen do ozdravování. Musí být vytvořeny podmínky, aby původce nemohl být zavlečen do ozdravovaného stáda. Musí být určeno, že všechna zvířata po ukončení výkrmu budou přemístěna výhradně na jatka.

- Skot celkem: .....

Datum sérologického vyšetření .....

Výsledek vyšetření:

- % pozitivních zvířat u skotu samičího pohlaví staršího 6 měsíců – do otelení .....
- % pozitivních prvotetek (vyšetřených za 4 – 6 týdnů porodu) .....
- % pozitivních krav .....
- % pozitivních plemenných býků .....

Termín(y) vyřazení všech sérologicky pozitivních zvířat ze stáda:

.....
 .....

Předpokládaná data sérologických vyšetření nutných k prohlášení stáda za úředně prosté IBR:

- první vyšetření .....
- druhé vyšetření .....
- závěrečné (třetí) vyšetření .....

Předpokládané datum prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR .....

Doplnění stáda za vyřazené kusy bude provedeno:

- zdravými zvířaty z vlastního odchovu .....
- nákupem z IBR úředně prostého hospodářství .....

Poznámka: Doplnění stáda sérologicky negativním skotem může být provedeno až po vyřazení všech infikovaných zvířat ze stáda a jednom sérologickém vyšetření zvířat starších 6 měsíců (konvenčním ELISA testem) s negativním výsledkem.

V ..... dne .....

podpis chovatele

razítko a podpis KVS SVS

^{x)} nehodící se škrtněte

Vzor ozdravovacího programu – ozdravovací metoda radikální

Chovatel – adresa:

Hospodářství:

Registrační číslo hospodářství:

Stav skotu v hospodářství podle kategorií v ks k datu:

- Telata do 6 měsíců stáří .....
- Skot samičího pohlaví starší 6 měsíců do otelení .....
- Krávy .....
- Plemenní býci (přirozená plemenitba) .....
- Výkrm skotu společně, ^{x)} prostorově a provozně odděleně ^{x)} ustájený: .....

Poznámka: Výkrm skotu prostorově a provozně odděleně ustájený nemusí být zařazen do ozdravování. Musí být vytvořeny podmínky, aby původce nemohl být zavlečen do ozdravovaného stáda. Musí být určeno, že všechna zvířata po ukončení výkrmu budou přemístěna výhradně na jatka.

- Skot celkem .....

Datum vstupního sérologického vyšetření .....

Výsledek vyšetření:

- % pozitivních zvířat u skotu samičího pohlaví staršího 6 měsíců do otelení .....
- % pozitivních prvotetek (vyšetřených za 4 – 6 týdnů po porodu) .....
- % pozitivních krav .....
- % pozitivních plemenných býků (přirozená plemenitba) .....

Poznámka: Vyšetření nemusí být provedeno v případě, že chovatel bude ještě před zahájením ozdravování vyžadovat uplatnění výhradně radikální metody.

Podmínky, které je nutno dodržovat v průběhu ozdravování:

Zde budou uvedeny specifické podmínky nezbytné pro správný průběh ozdravování a jeho včasné a spěšné završení. Podmínky při uplatnění radikální metody se budou uvádět jen v případě, že je to nutné, např. při likvidaci stáda trvajícím delší dobu apod.

Datum odeslání zvířat na jatka: .....

Datum provedení mechanické očisty a desinfekce objektů a pomůcek: .....

Datum ustájení indikátorových zvířat – počet: .....

Předpokládaný termín ustájení zdravých zvířat do objektů po ozdravení: .....

V ..... dne .....

podpis chovatele

razítko a podpis KVS SVS

^{x)} nehodící se škrtněte

Vzor ozdravovacího programu – ozdravovací metoda v hospodářstvích nebo stájích specializovaných na výkrm skotu

Chovatel – adresa – IČ:

Hospodářství:

Registrační číslo hospodářství:

Stáj:

Stav skotu v hospodářství v ks k datu:

- Výkrm skotu .....

Odborné veterinární úkony spojené s ozdravováním provádí soukromý veterinární lékař:

.....
tel.: .....

Datum sérologického vyšetření: .....

Výsledek vyšetření:

- počet vyšetřených zvířat .....
- z toho s pozitivním výsledkem .....
- % pozitivních zvířat z vyšetřených .....

Vakcinační program (v případě vakcinace se vakcinují všechna zvířata od 3 měsíců stáří, revakcinace dle návodu výrobce vakcíny):

- druh použité vakcíny: .....
- předpokládané datum základní imunizace: 1 ..... 2 .....
- předpokládané časové schéma revakcinací zvířat v šestiměsíčních intervalech:
měsíc ..... měsíc ..... rok .....
- měsíc ..... měsíc ..... rok .....
- měsíc ..... měsíc ..... rok .....

Schéma naskladňovaných zvířat do hospodářství (uvede se systém přemístování skotu do hospodářství nebo stáje specializované na výkrm (z kolika hospodářství, s jakým statutem):

.....
.....

Předpokládaný termín vyřazení posledního infikovaného zvířete: **měsíc** ..... **rok** .....

Předpokládaný termín prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR: .....

Podmínky, které je nutno dodržovat v průběhu ozdravování (Zde budou uvedeny specifické podmínky nezbytné pro správný průběh ozdravování, viz čl. 12-13 případně další a jeho včasné a úspěšné završení. Je potřeba kontrolovat dodržování podmínek a v případě potřeby je v průběhu procesu aktualizovat):

.....
.....

V ..... dne .....

podpis chovatele

razítko a podpis KVS SVS

^{x)} nehodící se škrtněte

Poznámka: Ozdravovací program je možno v průběhu ozdravování po konzultaci s KVS SVS aktualizovat.

Vzor žádosti chovatele o prodloužení termínu pro dokončení ozdravování od IBR po datu 31. 12. 2013

A. ÚDAJE CHOVATELE:

Chovatel (adresa): .....

Hospodářství: ..... reg. č: .....

Počet chovaného skotu celkem: ..... skot dojený: ..... /skot masný .....

c) z toho krav:

d) z toho plemenných býků:

e) z toho výkrm skotu ks: ..... výkrm *je zahrnut*^{x)}, *není zahrnut*^{x)} do ozdravování

- Sérologické vyšetření bylo provedeno dne: .....
- Počet vyšetřeného skotu (od stáří 6 měsíců): .....
- Počet sérologicky pozitivních (infikovaných) zvířat (laboratorně zjištěných nebo úředně zařazených):
.....
- Datum provedení první vakcinace .....
- Jsou průběžně prováděny revakcinace v intervalech 6 měsíců –
- Jsou ve stanovených intervalech prováděna namátková vyšetření –
- Počet vyřazených infikovaných zvířat od doby provedení vstupního sérologického vyšetření
.....
- Přírůstek počtu infikovaných zvířat od doby provedení vstupního sérologického vyšetření (kódy NOP)
.....
- Celkový počet infikovaných zvířat k datu podání této žádosti .....
- z toho počet infikovaných zvířat do stáří 12. měsíců .....
- 24. měsíců .....
- 48. měsíců .....
- 72. měsíců .....
- staršího 72. měsíců .....
- Důvody proč se nepodařilo vyřadit všechna infikovaná zvířata v termínu, aby mohlo být ozdravování ukončeno do 31. 12. 2012.
.....
.....
- V případě schválení žádosti se chovatel zavazuje:
  - f) Nejpozději do 31. 12. 2012 aktualizovat ozdravovací plán a předložit jej ke schválení KVS a pokračovat v ozdravování podle nově schváleného ozdravovacího plánu
  - g) Vyřadit poslední infikované zvíře ze stáda do data: .....
  - h) Provést první (měsíc/rok) ..... a druhé závěrečné vyšetření (měsíc/rok) .....
a neprodleně dohodnout s KVS prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR

Poučení: Chovatel si je vědom, že veškeré náklady spojené s ozdravováním počínaje dnem 1. 1. 2013 bude hradit pouze z vlastních finančních prostředků.

V ..... dne .....

Chovatel (razítko, podpis)

^{x)} nehodící se škrtněte

B. STANOVISKO KVS SVS:

.....
.....
.....

Vzor čtvrtletního hlášení chovatele o průběhu ozdravování od IBR za I. II. III. IV. čtvrtletí x) 2014

**(týká se chovatelů, kteří mají SVS povoleno pokračovat v ozdravování od IBR po datu 31. 12. 2013
a chovatelů, kteří dokončují ozdravování formou MVO)**

Chovatel (adresa): .....

Hospodářství: ..... reg. č: .....

Počet chovaného skotu celkem: ..... skot dojený: ..... /skot masný .....

a) z toho krav:

b) z toho plemenných býků:

c) z toho výkrm skotu ks: ..... výkrm *je zahrnut*^{x)}, *není zahrnut*^{x)} do ozdravování

- Datum schválení aktualizovaného ozdravovacího plánu .....
- Datum provedení předchozích dvou vakcinací den, měsíc, rok ..... / ..... / .....
- Vyřazeno sérologicky pozitivních (infikovaných) zvířat v daném čtvrtletí .....
- Zbývající počet infikovaných zvířat .....
- z toho krav starších pěti let .....
- z toho krav mladších pěti let .....
- z toho prvotelek .....
- z toho mladého skotu staršího 6 měsíců a jalovic do otelení .....
- Datum provedení předchozích dvou namátkových vyšetření měsíc/rok: ..... / .....
- Zjištěno nových infikovaných zvířat u prvotelek ..... / ostatních krav .....
- Bylo provedeno vyšetření kódem IBR106 (IBR 108)? .....
- V případě zjištění nových infikovaných zvířat řešení situace a přijatá opatření (protokol v příloze)
- Předpoklad vyřazení posledního infikovaného zvířete .....
- Předpoklad prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR (datum) .....
- Další důležité informace o průběhu ozdravování:

^{x)} nehodící se škrtněte

Poučení: Požadované údaje uvede chovatel k poslednímu dni čtvrtletí.

Údaje o počtech zvířat uvede v prvním hlášení a v následujících hlášeních v případě, že došlo ke změnám.

Hlášení chovatel zasílá na KVS SVS v měsíci následujícím po ukončení čtvrtletí.

V ..... dne .....

Chovatel (razítko, podpis)

Národní programy pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce

1. Legislativní podklad

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původů zoonóz, vyskytujících se v potravním řetězci,
- b) Nařízení Komise (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže,
- c) Nařízení Komise (EU) č. 517/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic Gallus gallus, a kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 200/2010.,
- d) Nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny,
- e) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin,
- f) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES ze dne 17. listopadu 2003 o sledování zoonóz a jejich původců, o změně rozhodnutí Rady 90/424/EHS a o zrušení směrnice Rady 92/117/EHS,
- g) Nařízení Komise (ES) č. 1237/2007, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a rozhodnutí 2006/696/ES, pokud jde o uvádění na trh vajec pocházejících z hejn nosnic infikovaných salmonelou,
- h) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu,
- i) Nařízení Komise (ES) č. 589/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o obchodní normy pro vejce,
- j) Nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství,
- k) Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- l) Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- m) Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- n) Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- o) Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka,
- p) Vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností,
- q) Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů,
- r) Vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů.

2. Cíl a trvání programu

Cílem Národního programu pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic, produkujících konzumní vejce je zajistit, aby byla přijata vhodná a účinná opatření na zjišťování a tlumení salmonel v chovech nosnic v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a s nařízením Komise (ES) č. 517/2011.

Program se vztahuje na všechna hospodářství, která naskladnila jednodenní kuřata nebo provádí odchov kuřic pro chov nosnic pro produkci konzumních vajec uváděných do oběhu na území České republiky a vlastní chov nosnic do doby ukončení snášky.

Program se nevztahuje na chovy s produkcí konzumních vajec:

- a) určených pro soukromé domácí užití,
- b) dodávaných konečnému spotřebiteli nebo místním maloobchodům, které přímo dodávají konzumní vejce konečnému spotřebiteli.

S ohledem na opatření, která se vztahují na nakažená hejna v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 vejce pocházející z hejn, která jsou podezřelá z nakažení nebo která mohou pocházet z nakažených hejn, mohou být použita k lidské spotřebě pouze tehdy, jsou-li ošetřena způsobem, jenž zaručí, že jsou prostá všech sérotypů salmonel s významem pro veřejné zdraví, v souladu s právními předpisy Evropské unie o hygieně potravin.

Cílem Národního programu je v souladu s nařízením Komise (EU) č. 517/2011 snížení maximálního procenta pozitivních hejn dospělých nosnic na 2 % nebo méně.

Pokud jde o monofázickou *Salmonella typhimurium*, do cíle Evropské unie se zahrnou sérotypy s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-.

3. Odběr vzorků

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná krajská veterinární správa (dále jen „KVS SVS“). Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS SVS.

Rámec odběru vzorků je stanovený v souladu s částí B přílohy II nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003. Odběr vzorku se provádí u jednodenních kuřat, u kuřic 2 týdny před vstupem do snáškové fáze nebo snáškové jednotky a u nosnic každých 15 týdnů během snáškové fáze.

3.1. Odběr vzorků chovatelem

- jednodenní kuřata: EpFn30 – stěry z přepravek a EpFn40 – kadávery kuřat;
- EpFn70 – odběr vzorků trusu 2 týdny před zahájením snášky;
- EpFn01 – první odběr vzorků trusu ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny stáří hejna nosnic;
- EpFn02 – odběr vzorků trusu v hejnech nosnic 1x za patnáct týdnů;
- EpFn74 – odběr vzorku trusu odebraný jako poslední odběr před vyskladněním doplňující patnáctitýdenní cyklus kódu EpFn02.

3.2. Odběr úředních vzorků:

- EpFn03 – u jednoho hejna nosnic jednou ročně v hospodářství s alespoň s 1 000 nosnicemi; jedná se o odběr vzorku, který nahrazuje vzorek odebíraný chovatelem (EpFn74)
- EpFn04 – ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny u hejn nosnic chovaných v halách, ve kterých byla zjištěna salmonela u předchozího hejna; vzorek, který nahrazuje vzorek EpFn01 odebíraný chovatelem
- EpFn05 – v případě podezření z nákazy *Salmonella* spp. na základě epidemiologického šetření ohnisek chorob vyvolaných salmonelou v potravinách v souladu s článkem 8 směrnice 2003/99/ES nebo kdykoli to příslušný orgán považuje za vhodné, za použití protokolu o odběru vzorků stanoveného v písmenu b) bodě 4 části D přílohy II nařízení (ES) č. 2160/2003;
- EpFn06 – u všech ostatních hejn nosnic v hospodářství v případě zjištění *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*, u jednoho hejna nosnic v hospodářství. Tento odběr úředních vzorků z prostředí nahrazuje nejbližší následující odběr v rámci standardního schématu odběru vzorků,
- EpFn07 – v případech, kdy to příslušná KVS SVS považuje za vhodné.

3.3. Postup odběru vzorků

3.3.1. Odběr vzorku chovatelem

- u hejna nosnic a kuřic, chovaných v obohacených klecích, se odebere 2 × 150 gramů čerstvého trusu ze všech pásů nebo škrabáků v hale po spuštění systému a po odstranění hnoje; v případě kaskádových klecí bez škrabáků nebo pásů je nutné odebrat 2 × 150 gramů smíchaného čerstvého trusu z 60 různých míst z trusných jímek pod klecemi,
- u hejna nosnic a kuřic, chovaných v halách, s kójemi nebo volnými výběhy se odeberou dle návodu NRL dva páry vzorků stíracích manžet (návleky na obuv) tak, aby nedošlo k záměně manžet v pořadí odběrů,
- u jednodenních kuřat se odebírá 10 stěrů z vnitřních stěn minimálně 10 ks krabic nebo přepravek používaných k přepravě kuřat. Stěry se odebírají po dodání kuřat na hospodářství, před vyložením z dopravního prostředku. V případě

dodávky ze dvou líhni se vytvoří směsný vzorek pro každou líheň samostatně. Dále se odebírají kadávery kuřat nalezené při přejímce kuřat (max. 60 ks). Pokud jsou naskladněna kuřata ze dvou líhni, vytvoří se vzorek pro každou líheň samostatně. Pokud se návoz uskutečňuje ve více dnech, každý den se odebírají vzorky dle výše uvedeného schématu;

3.3.2. Odběr úředních vzorků

- V případě odběru úředních vzorků se odebírá **3 x 150 gramů** přirozeně nahromaděného trusu v klecových technologiích s chovem kuřic a v obohacených klecích s chovem nosnic nebo **3 páry vzorků stíracích manžet** (návleků na obuv) u nosnic a kuřic chovaných v halách, s kójemi nebo volnými výběhy.
- Jednotlivé vzorky jsou v laboratoři vyšetřovány samostatně.
- Při odběru úředních vzorků se provádí kontrola plnění sanitačního programu, vakcinačního programu a dodržování zoohygienických preventivních opatření.

KVS SVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním anti-mikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek (EpFn50) se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

U hejn nosnic s volným výběhem se vzorky sbírají pouze uvnitř haly.

4. Obecné údaje

Program je prováděn na celém území České republiky. Epizootologickou jednotkou je hejno, které je definováno dle nařízení (ES) č. 2160/2003:

„Hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nakažového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný objem vzduchu.

5. Schválené laboratoře

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonelu spp.* v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

- SVÚ Praha – NRL
- SVÚ Jihlava
- SVÚ Olomouc

Vyšetření konfirmačních vzorků provádí NRL pro salmonely na SVÚ Praha.

6. Metody použité pro vyšetření

6.1. Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou do laboratoře nejlépe do 24 hodin po odběru jako expresní zásilka poštou nebo kurýrní službou. Nejsou-li odeslány do 24 hodin, skladují se v chladu. Vzorky mohou být přepravovány při okolní teplotě v případě, že se nevystaví nadměrnému teplu (konkrétně přes 25 °C) nebo slunečnímu svitu. V laboratoři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které musí být zahájeno do 48 hodin po jejich obdržení a během čtyř dnů od jejich odběru.

6.2. Vzorky ze stíracích a gázových tamponů

Při vyšetření v laboratoři se postupuje takto:

- opatrně se vybalí dva páry stíracích tamponů tak, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu, a vloží se do 225 ml pufované peptonové vody (PPV) předehřáté na pokojovou teplotu,

- krouživým pohybem se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a dále se pokračuje v kultivaci za použití metody detekce uvedené v čl. 6.5 programu.

6.3. Vzorky trusu a prachu

Při vyšetření v laboratoři se postupuje takto:

- vzorky trusu odebrané chovatelem se sloučí a důkladně smíchají a následně se odebere 25 gramů vzorku pro kultivaci, úřední vzorky se vyšetřují samostatně,
- 25 gramový vzorek se přidá do 225 ml PPV předeštěné na pokojovou teplotu,
- pokračuje se v kultivaci vzorku za použití metody detekce uvedené v bodu 5.

V případě schválení norem ISO na přípravu trusu pro zjištění salmonely se použijí normy ISO a nahradí výše uvedená ustanovení o přípravě vzorků.

6.4. Schéma odběru vzorků krmiv a konzumních vajec

Ve výrobních krmných směsích jsou vzorky odebírány k bakteriologickému vyšetření zdravotní nezávadnosti KVS SVS. Počty vyšetřených vzorků se odvozují od produkce krmiv v předešlém roce. Vzorky jsou odebírány namátkově ve výrobních krmných směsích v počtu stanoveném SVS. Odebírány jsou finální krmné směsi před vyskladněním z výroby krmiv. Vzorky se mohou odebrat i přímo u chovatele. Hodnotícím kritériem je nepřítomnost salmonel v 25 gramech odebraného vzorku.

Vzorky konzumních vajec jsou odebírány v třídírnách a balírnách vajec v rámci programu HACCP a vždy, když dojde k podezření na infekci *Salmonella* spp. během produkce konzumních vajec v prvovýrobě.

6.5. Metody detekce

Pro detekci se použije metoda doporučená referenční laboratoří Evropské unie pro salmonely v Bilthovenu, Nizozemsko. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002: „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stádiu prvovýroby“. V této metodě se používá modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSR/V jako jediné selektivní obohacovací médium.

Serotypizace se provádí nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White. Fagotypizace se provádí podle HPA Colindale, Londýn.

6.6. Uložení kmenů

Kmeny izolované ze vzorků se skladují pro budoucí fagotypizaci nebo stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů. Vzorky se uchovávají v NRL po dobu minimálně dvou let.

7. Systém hlášení výsledků

Hejno se považuje za pozitivní, jestliže byla zjištěna přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* (jiné než očkovací kmeny) včetně sérotypů monofázické *Salmonella typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:- v jednom nebo ve více vzorcích u daného hejna nosnic vyšetřovaného v rámci Národního programu nebo při došetřování salmonelových epidemií u lidí.

Pokud není zjištěna přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno za pozitivní.

Laboratoř vykazuje vyšetření a výsledky vyšetření všech vzorků v informačním systému.

Výsledek vyšetření všech vzorků zašle pověřená laboratoř na příslušnou KVS SVS, kopii chovateli drůbeže nebo soukromému veterinárnímu lékaři.

KVS SVS vykazuje odběry všech vzorků a výsledky těchto vyšetření v informačním systému SVS.

Evidenci o provedených laboratorních vyšetřeních za laboratoře, uvedené v bodě 5, shromažďuje a sumarizuje NRL v měsíčních intervalech, sumarizované hlášení poskytuje laboratoř jednou měsíčně ÚVS SVS vždy k 15. dni v měsíci.

8. Opatření přijatá při nálezů *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu

Na konzumní vejce pocházející z pozitivních hejn se vztahují opatření uvedená v části D přílohy II nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003.

Konzumní vejce z pozitivních hejn mohou být použita k lidské spotřebě pouze tehdy, jsou-li ošetřena způsobem, jenž zaručí, že jsou prosta všech sérotypů invazivních salmonel, v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Taková vejce se považují za vejce třídy B a před uvedením na trh se označí údajem uvedeným v článku 10 nařízení ES č. 589/2008.

a) Opatření přijatá v případě záchytu salmonel ve vzorcích trusu odebíraných chovatelem.

V případě výskytu *Salmonella enteritidis* a/nebo *Salmonella typhimurium* ve vzorcích trusu odebraných chovatelem, provede úřední veterinární lékař KVS SVS v hejně úřední odběr konfirmačních vzorků z každého pozitivního hejna za účelem potvrzení prvních výsledků. NRL provede konfirmační metodu, která je založena na bakteriologickém vyšetření trusu a prachu. Vzorky se odebírají v souladu s bodem 4 b) i) části D, přílohy II nařízení (ES) 2160/2003 k vyloučení falešně pozitivních výsledků. Jiná z konfirmačních metod uvedených v příloze II nařízení (ES) 2160/2003 není z technických důvodů proveditelnosti přípustná.

Wyšetření konfirmačních vzorků provádí NRL pro salmonely na SVÚ Praha.

Odběr pro konfirmační vyšetření (EpFr08) se provádí následovně:

- Klecové chovy kuřic, chovy nosnic s obohacenými klecemi
  - 5 vzorků přirozeně smíchaného trusu z trusového pásu, škrabáku, nebo jímky v závislosti na technologii chovu. Každý z odebraných vzorků bude o hmotnosti 200 – 300 g.
  - 2 vzorky prachu z podklecového prostoru (2 x 250 ml)
- Hluboká podestýlka, alternativní technologie, haly s výběhem
  - 5 párů stěrů z bot (1 pár = 1 vzorek)
  - 1 vzorek prachu z pásu na dopravu vajec (250 ml)
  - 1 vzorek prachu odebraný v různých místech haly (250 ml)
- Při odběru vzorků v chovech pod 1000 ks nosnic musí být metodika odběru dodržena v maximální možné míře.
- Vzorky prachu mohou být nahrazeny dalšími vzorky trusu.

Pro analýzu se odebere 25 gramový podvzorek z každého vzorku trusu a prachu, všechny vzorky musejí být analyzovány odděleně.

Při odběru úředních vzorků ke konfirmaci lze na základě rozhodnutí KVS SVS odebrat vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek.

Do ukončení konfirmačního vyšetření KVS SVS rozhodne o uložení těchto opatření:

- provedení bakteriologického vyšetření krmiva a vody na přítomnost *Salmonella spp.*, pokud je to nezbytné;
- provedení důkladné průběžné očisty a dezinfekce a to jak v hale, tak i v ostatních obslužných prostorech (např. sklaďy krmiv a podestýlky).
- po ukončení turnusu provedení důkladné mechanické očisty, dezinfekce a bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- zákaz přesunu drůbeže za účelem dalšího chovu.

KVS SVS zruší opatření v případě negativního výsledku konfirmačního vyšetření, takové hejno je považováno za negativní.

b) Opatření přijatá v případě pozitivních úředních vzorků a pozitivních konfirmačních vyšetření na *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium*.

KVS SVS provede epizotologické šetření v chovu s cílem zjistit možný zdroj nákazy a stanoví minimálně, že:

- v případě potřeby se provede bakteriologické vyšetření krmiva na přítomnost *Salmonella spp.*,
- zakazuje se přesun drůbeže za účelem dalšího chovu;
- zakazuje se využití hejna pro další snáškové období;
- Po porážení, nebo usmrcení drůbeže z infikovaných hejn, musí být provedena důkladná očista a dezinfekce včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky. Porážka musí být provedena v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Živočišné produkty z takovýchto ptáků mohou být uvedeny na trh k lidské spotřebě v souladu s právními předpisy. Pokud tyto produkty nejsou určeny k lidské spotřebě, musí být použity, nebo zlikvidovány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009.

KVS SVS provede dozor nad účinností dezinfekce prováděné chovatelem. Kontrola účinnosti se provede bakteriologickým vyšetřením stěrů v souladu s metodou stanovenou NRL.

8.1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna KVS SVS po závěrečné dezinfekci po poražení pozitivního hejna.
- Vzorke ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4 – 8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými SVS jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonely v SVÚ Praha.

9. Použití antimikrobiálních látek

Antimikrobiální látky lze použít pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

- Pro tlumení salmonel u drůbeže se antimikrobiální látky používají pouze jako zvláštní metoda.
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen „ÚSKVBL Brno“).
- Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS SVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. Před aplikací antimikrobiálních látek musí být známy výsledky bakteriologického vyšetření vzorků a testování citlivosti k antibiotikům.
- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.
- Požadavky na použití antimikrobiálních látek se nevztahují na látky, mikroorganismy ani přípravky povolené jako doplňkové látky v krmivech podle článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat.

10. Vakcinace

Vakcinaci lze provádět pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, kterým se provádí nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

Vakcinace drůbeže proti *Salmonella enteritidis* je v rámci tohoto programu povinná

Při vakcinaci je nutno dodržet následující podmínky:

- Používané vakcíny musí mít platnou registraci ÚSKVBL Brno a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny. Živé atenuované vakcíny proti salmonelám se nesmí použít, pokud výrobce neposkytne vhodnou metodu pro bakteriologické odlišení terénních a vakcinačních kmenů.
- Vakcinace se provádí během odchovu kuřic tak, aby vakcinace a revakcinace byla ukončena nejpozději 3 týdny před plánovaným zastavením nosnic do snášky.
- V případě, že se rozhodne chovatel využívat hejno v dalším snáškovém období, musí na své náklady provést opakovanou vakcinaci v období přepečení před další snáškou. V tomto případě nesmí být použity živé atenuované vakcíny.
- Vakcinace je hrazena u odchovu kuřic určených pro následný chov a produkci v České Republice.

11. Finanční pomoc a náhrady chovatelům

Chovatelé se poskytnou příspěvek na vakcinaci a revakcinaci kuřic proti *Salmonella enteritidis* provedenou v rámci vakcinačního programu schváleného KVS SVS. Příspěvek se poskytnou po ukončení vakcinace a revakcinace hejna kuřic po předložení „Potvrzení o provedeném úkonu povinné kontroly zdraví“ a dalších účetních dokladů ve výši do 5,70 Kč na kuřici. Do příspěvku za vakcinaci se zahrnují pouze náklady na nákup očkovací látky.

Chovatelům se poskytnou náhrada nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 veterinárního zákona.

12. Povinnosti chovatelů

- zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech desinfekcích a preventivních opatřeních,
- zpracovat ve spolupráci se soukromým veterinárním lékařem vakcinační program pro hospodářství a tento postoupit ke schválení příslušné KVS SVS, stejně tak jako případné změny vakcinačního programu. Vést přesnou evidenci o provedených vakcinacích a hlásit nejpozději do 7 dnů od provedení vakcinace údaje příslušné KVS SVS,
- vést evidenci drůbeže dle plemenářského zákona.

12.1. Sanitační řád

Sanitační řád zpracovaný chovatelem pro každé hospodářství musí obsahovat údaje minimálně o:

1. způsobu zabezpečení vjezdu a vstupu do objektu (režim uzamykání brány, dezinfekce vozidel, obuvi personálu a návštěv atd.);
2. údržbě v prostoru farmy, tj. o frekvenci údržby vegetace, způsobu zamezení přístupu volně žijících ptáků, hlodavců, hmyzu atd.;
3. zacházení s krmivem, údržbě prostoru kolem zásobníku a násypky, režimu čištění a dezinfekce násypky a zásobníků a krmného systému;
4. zabezpečení vstupu do hal (uzamykatelnost, dezinfekční rohože, použité dezinfekční prostředky, frekvence výměny roztoku v dezinfekčních rohožích);
5. pravidlech používání ochranných prostředků personálem a návštěvníky;
6. údržbě ventilačního systému;
7. zacházení s uhynulými ptáky, frekvenci čištění a dezinfekce kafilerního boxu nebo kontejneru, frekvenci odvozu uhynulých ptáků;
8. nakládání s použitou podestýlkou;
9. plánu dezinfekce a deratizace, použité prostředky, umístění jedových staniček, frekvenci kontroly a výměny staniček, způsobu stanovení účinnosti deratizace;
10. pravidlech provedení mechanické očisty a dezinfekce hal po vyskladnění hejna, používaných dezinfekčních prostředcích, způsobu kontroly účinnosti dezinfekce.

12.2. Pokyny pro správnou chovatelskou praxi

Ve všech chovech nosnic, určených na produkci konzumních vajec, musí být zpracován provozní řád chovu, který zahrnuje veškeré chovatelské postupy od jednodenních kuřat během odchovu až po zastavení kuřic k produkci konzumních vajec a pokračující chov nosnic.

Podle druhu chované nosné drůbeže (Hisex, Isa, Lhomann, Dominant atd.) se dodržují „TECHNOLOGICKÉ POSTUPY“ v chovech.

Po každém ukončení produkčního cyklu (snášky konzumních vajec) se provádí mechanická očista hal a technologie s následnou účinnou dezinfekcí, deratizací a dezinfekcí.

KVS SVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděnou chovatelem. Kontrola účinnosti se provádí bakteriologickým vyšetřením stěrů.

12.3. Vedení záznamů v hospodářství

Evidence záznamů v hospodářství drůbeže se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.852/2004.

- a) Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,
- původ drůbeže,
- počet drůbeže,
- dosažená snáška vajec,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,
- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny – údaje převzaty z odchovu kuřic,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející ze stejného hejna podrobena již dříve,
- počet nosnic určených k porážení,
- předpokládané datum porážení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce,
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež,
- výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

12.4. Dokumenty při přesunech drůbeže

Chovatel předá příjemci (v případě dalšího chovu) písemně údaje o výsledcích laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel (datum posledního odběru vzorku a jeho výsledek vyšetření a výsledek všech vyšetření hejna (pozitivní/negativní).

Informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna na všechny sérotypy *Salmonela* spp. provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Evropské unie musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty v Unii.

13. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno nosnic pro produkci konzumních vajec, uváděných na trh, je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

14. Jiná opatření pro zajištění dosledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení haly a označení hejna ve formátu CZ 12345678-XXHY-ZZ/2014.

Symbole XX představují číselné označení haly s možnostmi 0 – 99. Y určuje typ technologie s možnostmi: 0 – ekologický chov, 1 – chov s volným výběhem, 2 – chov v halách, 3 – obohacené klece. ZZ je pořadové číslo hejna v daném roce s možnostmi 0 – 99.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné pořadové číslo. Pořadové číslo hejna v daném roce musí být pro každé hejno jedinečné.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel.

Označení hejna musí být uvedeno vždy na žádance o laboratorní vyšetření a v příslušné dokumentaci doprovázející zvířata při přesunech hejna a při veškeré další evidenci.

Národní program pro tlumení výskytu salmonel v reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*)

1. Legislativní podklad

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 o tlumení salmonel a některých jiných původců zoonóz, vyskytujících se v potravním řetězci, na základě kterého musí členské státy zpracovat národní program tlumení salmonel,
- Nařízení Komise (EU) č. 200/2010, ze dne 10. 3. 2010, kterým se provádí nařízení (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení výskytu určitých sérotypů salmonely v reprodukčních hejnech druhu *Gallus gallus*,
- Nařízení Komise (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže,
- Nařízení Komise (EU) č. 517/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic *Gallus gallus*, a kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 200/2010,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES ze dne 17. listopadu 2003 o sledování zoonóz a jejich původců, o změně rozhodnutí Rady 90/424/EHS a o zrušení směrnice Rady 92/117/EHS,
- Nařízení Komise (ES) č. 1237/2007, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a rozhodnutí 2006/696/ES, pokud jde o uvádění na trh vajec pocházejících z hejn nosnic infikovaných salmonelou,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu,
- Nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství;
- Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka,
- Vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech,
- Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů.

2. Cíl programu

Cílem programu je sledovat výskyt invazivních sérotypů *S. enteritidis*, *S. typhimurium* (včetně monofazické *Salmonela typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-) ,, *S. infantis*, *S. virchow* a *S. hadar* a přijímat opatření, která mají chránit především zdraví lidí a zdraví dalších populací drůbeže. Cílem programu stanoveným v souladu s nařízením Komise č. 200/2010 je snížení procenta reprodukčních hejn dospělé drůbeže pozitivních na sledované sérotypy salmonel pod 1%. Do sledování je zahrnuta celá Česká republika se všemi registrovanými reprodukčními chovy kura domácího (*Gallus gallus*).

Vyšetření se provádějí v laboratořích SVÚ Praha, Jihlava a Olomouc, pomocí mezinárodně uznaných a ověřených postupů, jejichž používání koordinuje Národní referenční laboratoř pro salmonely SVÚ Praha.

Úřední kontroly na úrovni chovů drůbeže organizují a provádí příslušné krajské veterinární správy (dále jen KVS SVS), které v případě pozitivních výsledků přijímají příslušná opatření.

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS SVS. Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS SVS.

2.1. Odběru vzorků chovatelem

- EpFr01 – jednodenní kuřata: 10 stěrů z vnitřních stěn minimálně 10 ks krabic nebo přepravek používaných k přepravě kuřat. Stěry se odebírají po dodání kuřat na hospodářství, před vyložením z dopravního prostředku. V případě dodávky ze dvou líhní se vytvoří směsný vzorek pro každou líheň samostatně;
- EpFr02 – kadávery kuřat nalezené při přejímce kuřat (max. 60 ks). Pokud jsou naskladněna kuřata ze dvou líhní, vytvoří se vzorek pro každou líheň samostatně. Pokud se návoz uskutečňuje ve více dnech, každý den se odebírají vzorky dle výše uvedeného schématu;
- EpFr03 – 2 týdny před vstupem do snáškové fáze nebo snáškové jednotky – odběr směsného vzorku trusu;
- EpFr04 – každé 2 týdny během snášky – odběr směsného vzorku trusu.

2.2. Odběr úředních vzorků

- EpFr05 – směsný vzorek trusu ve věku 4 týdnů;
- EpFr06 – směsný vzorek trusu 4 týdny po začátku snášky;
- EpFr07 – směsný vzorek trusu ve 20. týdnu snášky;
- EpFr08 – směsný vzorek 4 týdny před koncem snášky;

2.3. Metody odběru vzorků:

A. Odběr směsných vzorků trusu

Odebírají se jednotlivé vzorky čerstvého trusu o váze min. 1 g v počtu, který udává tabulka.

Počet ptáků chovaných v hale	Počet vzorků trusu, které mají být odebrány v hale nebo skupině hal v hospodářství
250 – 349	200
350 – 449	220
450 – 799	250
800 – 999	260
1 000 a více	300

Z těchto jednotlivých vzorků se sestaví dva směsné vzorky a tato skutečnost se uvede v žádance o vyšetření. Směsný vzorek musí být sestaven z nejvýše 150 jednotlivých vzorků.

Každý z těchto směsných vzorků se vyšetřuje samostatně.

Nebo

B. Odběr vzorků pomocí stíracích manžet

Odebírá se 5 párů stíracích manžet, které se pro účely vyšetření sloučí tak, aby vznikly dva samostatně vyšetřované vzorky.

Používané stírací manžety mají mít dostatečné absorpční vlastnosti, aby nasály vlhkost. Přípustné jsou i „gázové ponožky.“ Povrch stíracích manžet se navlhčí vhodným roztokem (např. 0,8% roztok chloridu sodného a 0,1% roztok peptonu ve sterilní deionizované vodě nebo sterilní vodě). Chůze po ploše se provádí tak, aby vzorky byly odebrány reprezentativně ze všech částí dané plochy, včetně podestýlky a roštů, pokud jsou rošty bezpečné pro chůzi. Do odběru jsou zahrnuty veškeré jednotlivé posady v budově. Po skončení odběru vzorků musí být manžety opatrně sejmuty tak, aby se z nich neuvolnil přichycený materiál. Manžety slouží k nasátí trusu, proto se jednotlivé páry nesmí zaměnit, takto se jako vzorek zabalí a odesílají k vyšetření do SVÚ.

C. Odběr směsných vzorků trusu v klecových technologiích:

V klecových technologiích může být vzorek v závislosti na typu budovy tvořen přirozeně smíchaným trusem pocházejícím z trusných pásů, škrabáků nebo hlubokých trusných jímek. Pro samostatné vyšetření se odebírají nejméně dva vzorky o váze min. 150 g pro samostatné vyšetření:

- z trusných pásů pod každou řadou klecí, které jsou stále v chodu a čistí se pomocí šnekového nebo pásového dopravníku;
- ze škrabáků používaných v systému trusných jímek, kdy je trus zpod klecí seškrabován a ukládán do hlubokých jímek pod budovou;
- ze systému trusných jímek (kanálů) u kaskádových klecí, kdy jsou klece seřazeny terasovitě a trus padá přímo do jímků.

V budově je obvykle několik řad klecí. Směsné vzorky z každé řady jsou zastoupeny v celkovém směsném vzorku. Z každého hejna se odebírají dva samostatně vyšetřované vzorky směsné vzorku.

V systémech, kde se používají pásy nebo škrabáky, musí být pásy nebo škrabáky před provedením odběru vzorku uvedeny do provozu, tak aby se shrnul starý trus.

V systémech, kde se používají shrnovače trusu a škrabáky pod klecemi, se odebírá směsný trus usazený na škrabáku po jeho uvedení do provozu.

U kaskádových klecí, u nichž se nepoužívají žádné škrabáky nebo pásy, se odebírá směsný trus přímo z hluboké jímků.

Systém trusných pásů: odebírá se směsný trus z výstupních konců pásů.

3. Obecné údaje

Program probíhá na celém území České republiky ve všech reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*) registrovaných podle § 23 zákona č. 154/2000 Sb. Epizootologickou jednotkou je hejno, které je definováno dle nařízení (ES) č. 2160/2003:

„Hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nálezového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný vzdušný prostor.

4. Schválené laboratoře

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonelu spp.* v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

SVÚ Praha – NRL
SVÚ Jihlava
SVÚ Olomouc

Vyšetření konfirmačních vzorků provádí NRL pro salmonely na SVÚ Praha.

5. Metody použité pro vyšetření

5.1. Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou do laboratoří nejlépe do 24 hodin po odběru jako expresní zásilka poštou nebo kurýrní službou. Nejsou-li odeslány do 24 hodin, skladují se v chladu. Vzorky mohou být přepravovány při teplotě okolního prostředí, pokud se zamezí nadměrné teplotě (přes 25 °C) a vystavení slunečnímu záření. V laboratoři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které musí být zahájeno do 48 hodin po jejich obdržení a do 96 hodin od odběru vzorků.

5.2. Stírací tampony a vzorky prachu

- a) Pár (y) stíracích/gázových tamponů a vzorek prachu (textilní tampon) se opatrně vybalí, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu nebo prachového materiálu, a vloží se do 225 ml pufrované peptonové vody předeřáté na pokojovou teplotu.
- b) Stírací/gázový a textilní tampon se zcela ponoří do pufrované peptonové vody, aby byl kolem vzorku dostatek volné kapaliny pro migraci salmonel ze vzorku, a proto lze v případě potřeby přidat více pufrované peptonové vody. Ze stíracích tamponů a textilního tamponu se musí zpracovat samostatné preparáty.
- c) Pokud je pět párů stíracích/gázových tamponů sloučeno do dvou vzorků, musí se každý směsný vzorek umístit do 225 ml pufrované peptonové vody, nebo případně do většího množství, aby byly zcela ponořeny a aby byl zajištěn dostatek volné kapaliny pro migraci salmonel ze vzorku.
- d) Vřířením se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a pokračuje se v kultivaci za použití metody detekce popsané v bodě 6. 5.

5.3. Ostatní vzorky trusu

- a) Vzorky trusu se sloučí a důkladně smíchají a poté se odebere 25 g podvzorku pro kultivaci.
- b) 25 g podvzorek se přidá do 225 ml pufrované peptonové vody předeřáté na pokojovou teplotu.
- c) Pokračuje se v kultivaci vzorku za použití metody detekce popsané v bodě 6. 5.

V případě schválení norem ISO týkajících se přípravy příslušných vzorků pro detekci salmonely použijí se normy ISO a nahradí výše uvedená ustanovení o přípravě vzorků.

5.4. Schéma odběru vzorků krmiv

Ve výrobnách krmných směsí jsou vzorky odebírány k bakteriologickému vyšetření zdravotní nezávadnosti KVS SVS. Počty vyšetřených vzorků se odvozují od produkce krmiv v předešlém roce. Vzorky jsou odebírány namátkově ve výrobnách krmných směsí v počtu stanoveném ÚVS SVS. Odebírány jsou finální krmné směsi před vyskladněním z výroby krmiv. Vzorky se mohou odebrat i přímo u chovatele. Hodnotícím kritériem je nepřítomnost salmonel v 25 gmech odebraného vzorku.

5.5. Metody detekce

Pro detekci se používá metoda doporučená referenční laboratoří Společenství pro salmonelu v Bilthovenu, Nizozemsko. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002: „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stádiu prvovýroby“. V této metodě se používá modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSRV jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace se provádí nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White. Fagotypizace se provádí podle HPA Colindale, Londýn.

5.6. Uložení kmenů

Kmeny izolované ze vzorků se skladují pro budoucí fagotypizaci nebo stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů. Vzorky se uchovávají v NRL po dobu minimálně dvou let.

6. Systém hlášení výsledků

Hejno se považuje za pozitivní, zjištěna přítomnost *S. enteritidis* nebo *S. typhimurium* (včetně sérotypů monofázické *Salmonella typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-) nebo *S. infantis* nebo *S. hadar* nebo *S. virchow* (jiné než očkovací kmeny) v jednom nebo ve více vzorcích u daného hejna vyšetřovaného v rámci Národního programu.

Pokud není zjištěna přítomnost invazivních sérotypů salmonel, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno za pozitivní.

Výsledky vyšetření vzorků odebraných a odeslaných podle přílohy 1 zasílá určená laboratoř příslušné KVS SVS; kopii těchto výsledků zasílá chovateli nebo soukromému veterinárnímu lékaři.

Odběry úředních vzorků a vzorků odebraných chovatelem nebo jím pověřenou odborně způsobilou osobou a výsledky jejich vyšetření eviduje KVS SVS prostřednictvím informačního systému.

Záznamy o provedených laboratorních vyšetřeních a jejich výsledcích za všechny laboratoře v ČR shromažďuje a sumarizuje v měsíčních intervalech SVÚ Praha – NRL pro salmonely; sumarizované hlášení poskytuje laboratoř jednou měsíčně ÚVVS SVS vždy k 15. dni v měsíci.

7. Opatření přijímaná v případě pozitivního nálezu

a) Opatření přijatá v případě záchytu invazivních sérotypů salmonel *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* a/nebo *S. infantis* ve vzorcích trusu odebíraných chovatelem

V případě výskytu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* a/nebo *S. infantis* ve vzorcích trusu odebraných chovatelem, provede úřední veterinární lékař KVS SVS v hejně úřední odběr konfirmačních vzorků (EpFr09) z každého pozitivního hejna.

Odběr pro konfirmační vyšetření se provádí jednou z metod uvedených v bodě 3.3.

V případě podezření na rezidua inhibičních látek laboratoř provede test k ověření, že nebyla použita antibiotika, která by potenciálně mohla ovlivnit výsledek analýzy konfirmačního vyšetření. KVS SVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření přítomnosti inhibičních látek (EpFr25) se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

- Do ukončení konfirmačního vyšetření KVS SVS rozhodne o uložení těchto opatření:
- provedení bakteriologického vyšetření krmiva a vody na přítomnost *Salmonella spp.*, pokud je to nezbytné;
- v případě pozitivního nálezu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* a/nebo *S. infantis* pozastavení násadových vajec do doby výsledku konfirmačního vyšetření;
- provedení důkladné průběžné očisty a dezinfekce a to jak v hale, tak i v ostatních obslužných prostorech (např. sklady krmiv a podestýlky). Po ukončení turnusu provedení důkladné mechanické očisty, dezinfekce a bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- KVS SVS zruší opatření v případě negativního výsledku konfirmačního vyšetření, takové hejno je považováno za negativní.

b) Opatření přijatá v případě pozitivních úředních vzorků a pozitivních konfirmačních vyšetření na *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* a/nebo *S. infantis*.

KVS SVS provede epizotologické šetření v chovu s cílem zjistit možný zdroj nákazy a stanoví minimálně, že:

- v případě potřeby se provede další bakteriologické vyšetření krmiva na přítomnost *Salmonella spp.*;
- všechna drůbež v pozitivním hejnu, a to včetně jednodenních kuřat musí být poražena nebo usmrcena a neškodně odstraněna způsobem co nejvíce omezujícím nebezpečí šíření salmonel. Porážka musí být provedena v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Vedlejší produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, musí být neškodně odstraněny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě;
- neinkubovaná násadová vejce musí být neškodně odstraněna. Vejce mohou být užita k lidské spotřebě, pouze pokud jsou ošetřena takovým způsobem, který zaručí zničení všech sérotypů salmonel s významem pro veřejné zdraví, v souladu s právními předpisy Společenství o hygieně;
- pokud se v líhni ještě nacházejí násadová vejce, musí být neškodně odstraněna nebo ošetřena v souladu s nařízením EP a Rady (ES) č. 1069/2009;
- po poražení nebo usmrcení drůbeže z infikovaných hejn musí být v souladu s pokyny příslušné KVS SVS provedena důkladná očista a dezinfekce včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- KVS SVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděné chovatelem. Kontrola účinnosti dezinfekce se provádí bakteriologickým vyšetřením stěrů v souladu s metodou stanovenou NRL.

7.1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna KVS SVS po závěrečné dezinfekci po poražení pozitivního hejna.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.

- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4 – 8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými SVS jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonely v SVÚ Praha.

8. Použití antimikrobiálních látek

Antimikrobiální látky lze použít pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

- Pro tlumení salmonel u drůbeže se antimikrobiální látky používají pouze jako zvláštní metoda.
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované ÚSKVBL Brno.
- Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS SVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. V těchto hejnech se přijmou vhodná opatření na co největší snížení rizika šíření salmonely zbytkem reprodukční pyramidy.
- Antimikrobiální látky mohou být použity k záchraně hodnotného genetického materiálu reprodukčních hejn, aby se založila nová hejna bez salmonely, včetně „elitních hejn“, hejn z ohrožených chovů a hejn chovaných pro výzkumné účely; kuřata vylihnutá z násadových vajec sebraných od drůbeže ošetřené antimikrobiálními látkami podléhají během chovné fáze odběru vzorků každých čtrnáct dní s tím, že program se zaměřuje na zjištění 1% prevalence dané salmonely s 95% mezi spolehlivostí. Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS SVS. Toto použití je založeno pokud možno na výsledcích bakteriologického odběru vzorků a testování citlivosti.
- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.

9. Vakcinace

Vakcinaci lze provádět pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, kterým se provádí nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

Vakcinace v reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*) je dobrovolná.

Při výběru vakcíny je nutno dodržet následující podmínky:

- Používané vakcíny musí mít platnou registraci Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen ÚSKVBL Brno) a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny. Živé atenuované vakcíny proti salmonelám se nesmí použít, pokud výrobce neposkytne vhodnou metodu pro bakteriologické odlišení terénních a vakcinačních kmenů.
- Vakcinace a revakcinace musí být ukončena nejpozději 3 týdny před plánovaným zastavením nosnic do snášky.
- V případě opakované vakcinace před další snáškovým cyklem se nesmí používat živé atenuované vakcíny.

10. Finanční pomoc a náhrady chovatelům

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 veterinárního zákona.

11. Povinnosti chovatelů

- zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech dezinfekcích a preventivních opatřeních,
- vést evidenci drůbeže dle plemenářského zákona.

11.1. Sanitační řád

Sanitační řád zpracovaný chovatelem pro každé hospodářství musí obsahovat údaje minimálně o:

1. způsobu zabezpečení vjezdu a vstupu do objektu (režim uzamykání brány, dezinfekce vozidel, obuvi personálu a návštěv atd.);
2. údržbě v prostoru farmy, tj. o frekvenci údržby vegetace, způsobu zamezení přístupu volně žijících ptáků, hlodavců, hmyzu atd.;
3. zacházení s krmivem, údržbě prostoru kolem zásobníku a násypky, režimu čištění a dezinfekce násypky a zásobníků a krmného systému;
4. zabezpečení vstupu do hal (uzamykatelnost, dezinfekční rohože, použité dezinfekční prostředky, frekvence výměny roztoku v dezinfekčních rohožích);
5. pravidlech používání ochranných prostředků personálem a návštěvníky;
6. údržbě ventilačního systému;
7. zacházení s uhynulými ptáky, frekvenci čištění a dezinfekce kafilerního boxu nebo kontejneru, frekvenci odvozu uhynulých ptáků;
8. nakládání s použitou podestýlkou;
9. plánu dezinfekce a deratizace, použité prostředky, umístění jedových staniček, frekvenci kontroly a výměny staniček, způsobu stanovení účinnosti deratizace;
10. pravidlech provedení mechanické očisty a dezinfekce hal po vyskladnění hejna, používaných dezinfekčních prostředcích, způsobu kontroly účinnosti dezinfekce.

11.2. Vedení záznamů v hospodářství

Evidence záznamů v hospodářství drůbeže se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004.

Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,
- původ drůbeže,
- počet drůbeže,
- dosažená snáška vajec,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,
- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny – údaje převzaty z odchovu kuřic,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející ze stejného hejna podrobena již dříve,
- počet nosnic určených k porážení,
- předpokládané datum porážení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce,
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež
- výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

11.3. Dokumenty při přesunech drůbeže

Chovatel předá příjemci (v případě dalšího chovu) písemně údaje o výsledcích laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel (datum posledního odběru vzorku a jeho výsledek vyšetření a výsledek všech vyšetření hejna (pozitivní/negativní).

Informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna na všechny sérotypy *Salmonela* spp. provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Evropské unie musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty v Unii.

12. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno větší, než 100 kusů drůbeže s produkcí násadových vajec je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

13. Jiná opatření pro zajištění dosledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení haly a označení hejna ve formátu CZ 12345678-00H0-XX/2014.

Symbole XX představují pořadové číslo hejna v daném roce s možnostmi 0 – 99.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné pořadové číslo. Pořadové číslo hejna v roce musí být pro každé hejno jedinečné.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel. Označení hejna musí být uvedeno vždy na žadance o laboratorní vyšetření a v příslušné dokumentaci doprovázející zvířata při přesunech hejna a při veškeré další evidenci.

Národní program pro tlumení salmonel v chovech kuřat chovaných na maso

1. Legislativní podklad:

- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původců zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci,
- Nařízení Komise (EU) č. 200/2012 ze dne 8. března 2012 o cíli Unie zaměřeném na snížení výskytu *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* u hejn brojlerů, jak je stanoveno v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003,
- Nařízení Komise (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže,
- Nařízení Komise (EU) č. 517/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic *Gallus gallus*, a kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 200/2010,
- Nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin,
- Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka,
- Vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech,
- Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů.

2. Cíl a trvání programu:

Cílem programu je snížit procento hejn kuřat chovaných na maso, pozitivních na výskyt *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* v prostředí na maximálně 1%. Do cíle programu jsou zahrnuty sérotypy monofázické *Salmonella typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-.

Cíl národního programu je stanoven v souladu s cílem Evropské unie podle čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 2160/2003 zaměřeným na snížení výskytu *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* u kuřat chovaných na maso stanoveným v nařízení Komise (ES) č. 200/2012.

3. Odběru vzorků

Chovatel kuřat, která mají být poražena na jatkách, zajistí podle určeného harmonogramu u každého hejna odběr vzorků z prostředí.

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS SVS. Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS SVS.

3.1. Odběr vzorků chovatelem

Odběr vzorků z prostředí se uskuteční z každého hejna, ve lhůtě tří týdnů před odvozem kuřat na porážku, tak aby byl výsledek vyšetření znám před vlastním přesunem na jatka. (EpFb01).

Odchylně od povinnosti odběru vzorků uvedené v tomto písmeni může příslušný orgán povolit odběr vzorků v posledních šesti týdnech před okamžikem porážky, jsou-li brojleři chováni déle než 81 dní, nebo vztahuje-li se na ně ekologická produkce brojlerů podle nařízení Komise (ES) č. 889/2008.

3.2. Odběr úředních vzorků

Úřední odběr vzorků (EpFb04) se každoročně provede u 1x ročně na všech hospodářstvích u všech hejn v zástavu (tj. hejn přítomných na hospodářství v den odběru).

Dále se úřední odběr vzorků uskuteční pokaždé, bude-li to KVS SVS považovat za nutné (EpFb05).

Při odběru pravidelného každoročního úředního vzorku (EpFb04) se provádí kontrola biologické bezpečnosti a plnění sanitačního programu.

Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna. Vzorek stěrů odebraný na základě rozhodnutí KVS SVS (EpFb07).

3.3. Postup při odběru vzorků

- Použijí se dva páry stíracích tamponů nebo gázových tamponů. U hejn kuřat chovaných na maso s volným výběhem se vzorky odebírají pouze uvnitř budovy. Všechny stírací/gázové tampony musí být zahrnuty do jednoho vzorku.
- U hejn s méně než 100 kuřaty, kde nelze použít stírací/gázové tampony, protože není možné vstoupit do budovy, může být jejich použití nahrazeno použitím tamponů na ruku – kdy se stírací tampony nebo gázové tampony navlečou přes rukavice a setřou se povrchy kontaminované čerstvým trusem.
- Před navlečením stíracích/gázových tamponů je třeba jejich povrch navlhčit maximálním regeneračním roztokem (MRR: 0,8 % chloridu sodného, 0,1 % peptonu ve sterilní deionizované vodě) nebo sterilní vodou nebo jiným roztokem schváleným Národní referenční laboratoří pro salmonely na SVÚ Praha.
- Je zakázáno používat vodu obsahující antimikrobiální látky nebo další dezinfekční látky. Pro navlhčení stíracích tamponů se doporučuje nalít dovnitř tekutinu před jejich navlečením. Případně je možno před použitím vložit stírací nebo gázové tampony spolu s roztokem do sterilizačních vaků nebo nádob. Roztok lze rovněž aplikovat po obutí pomocí spreje či rozprašovače.
- Je třeba zajistit, aby byly ve vzorku rovnoměrně zastoupeny všechny části budovy. Každý pár se použije pro přibližně 50 % plochy budovy. Po skončení odběru vzorků musí být stírací/gázové tampony opatrně sejmuty tak, aby se neuvolnil přichycený materiál. Stírací tampony se obrátí tak, aby se přichycený materiál neuvolnil. Vloží se do sáčku nebo nádoby a označí se.
- KVS SVS provádí vyškolení chovatelů a/nebo osob provádějících odběr vzorků z pověření chovatelem s cílem zajistit řádné dodržování metodiky odběru vzorků.
- KVS SVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek (EpFb06) se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS.
- Není-li zjištěna přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno brojlerů za pozitivní.

4. Obecné údaje

Program je prováděn na celém území České republiky.

Epizootologickou jednotkou je hejno, které je definováno dle nařízení (ES) č. 2160/2003:

„Hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nálezového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný objem vzduchu.

5. Schválené laboratoře, kde se analyzují vzorky odebrané v rámci programu.

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonelu spp.* v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

SVÚ Praha – NRL
SVÚ Jihlava
SVÚ Olomouc

6. Metody použité pro vyšetření

6.1. Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou do laboratoře nejlépe do 24 hodin po odběru jako expresní zásilka poštou nebo kurýrní službou. Nejsou-li odeslány do 24 hodin, skladují se v chladu. Vzorky mohou být přepravovány při teplotě okolního prostředí, pokud se zamezí nadměrné teplotě (přes 25 °C) a vystavení slunečnímu záření. V laboratoři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které musí být zahájeno do 48 hodin po jejich obdržení a do 96 hodin od odběru vzorků.

Pár stíracích/gázových tamponů se opatrně vybalí, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu, a vloží se do 225 ml pufrované peptonové vody (PPV) předehřáté na pokojovou teplotu.

Krouživým pohybem se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a dále se pokračuje v kultivaci za použití metody uvedené v tomto programu.

6.2. Metoda detekce

Použije se metoda detekce doporučená referenční laboratoří Evropské unie pro salmonely v Bilthovenu, Nizozemsku. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002 „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stadiu prvovýroby“. V této metodě detekce se používá polotuhé médium (modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSRV) jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace se provádí nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White. Fagotypizace se provádí podle HPA Colindale, Londýn.

6.3. Uložení kmenů

Alespoň jeden izolovaný kmen z každého hejna za rok bude uložen pro budoucí fagotypizaci nebo stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů po dobu minimálně dvou let.

6.4. Schéma odběru vzorků krmiv

Ve výrobnách krmných směsí jsou vzorky odebírány k bakteriologickému vyšetření zdravotní nezávadnosti KVS SVS. Počty vyšetřených vzorků se odvozují od produkce krmiv v předešlém roce. Vzorky jsou odebírány namátkově ve výrobnách krmných směsí v počtu stanoveném ÚVS SVS. Odebírány jsou finální krmné směsi před vyskladněním z výroby krmiv. Vzorky se mohou odebrat i přímo u chovatele. Hodnotícím kritériem je nepřítomnost salmonel v 25 gramech odebraného vzorku.

7. Systém hlášení výsledků:

Hejno kuřat chovaných na maso se považuje za pozitivní, jestliže byla v hejně v jakémkoli okamžiku zjištěna přítomnost *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* (jiné než očkovací kmeny) včetně sérotypů monofázické *Salmonela typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-.

Pokud není zjištěna přítomnost *Salmonela enteritidis* nebo *Salmonela typhimurium*, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno za pozitivní.

Laboratoř vykazuje vyšetření a výsledky vyšetření všech vzorků v informačním systému.

Výsledek vyšetření všech vzorků zašle pověřená laboratoř na příslušnou KVS SVS, kopii chovateli drůbeže nebo soukromému veterinárnímu lékaři. KVS SVS vykazuje odběry všech vzorků a výsledky těchto vyšetření v informačním systému SVS.

Evidenci o provedených laboratorních vyšetřeních za laboratoře, uvedené v bodě 5, shromažďuje a sumarizuje NRL v měsíčních intervalech, sumarizované hlášení poskytuje laboratoř jednou měsíčně ÚVS SVS vždy k 15. dni v měsíci.

8. Opatření přijímaná v případě pozitivního nálezu

- Chovatel zaznamená tento výsledek (tj. nález kteréhokoliv sérotypu *Salmonela* spp.) do Informace o potravinovém řetězci při vyskladnění kuřat na jatka.

8.1. Opatření přijatá při nálezu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu

- Chovatel zaznamená tento výsledek do Informace o potravinovém řetězci při vyskladnění kuřat na jatka.
- Chovatel provede kontrolu účinnosti preventivních opatření k zajištění biologické bezpečnosti chovu.
- KVS SVS odebere vzorky krmiva (EpFb03) a zašle je k bakteriologickému vyšetření na přítomnost *Salmonela* spp. při kontrole biologické bezpečnosti, kterou KVS SVS provede na hospodářstvích s opakovanými nálezy sledovaných sérotypů ve více zástavech a na hospodářstvích, na kterých došlo k záchytu sledovaných sérotypů u všech hejn v zástavu.
- Po vyskladnění kuřat na jatka musí být provedena důkladná mechanická očista, dezinfekce, dezinfekce a deratizace, včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.
- Chovatel provede odběr stěrů k laboratorní kontrole účinnosti dezinfekce (EpFb02)..
- Další zástav haly může být proveden až po laboratorním potvrzení účinnosti dezinfekce.

8.2. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna chovatelem jako jedno z opatření přijatých
- při nálezu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4 – 8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými SVS jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonely v SVÚ Praha.

9. Použití antimikrobiálních látek se řídí nařízením Komise (ES) č. 1177/2006

- Antimikrobiální látky se nepoužijí jako zvláštní metoda na tlumení salmonely u drůbeže. (např. antibiotika)
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované ÚSKVBL v Brně. Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS SVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. Před aplikací antimikrobiálních látek musí být známy výsledky bakteriologického odběru vzorků a testování citlivosti.
- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.

- Požadavky na použití antimikrobiálních látek se nevztahují na látky, mikroorganismy ani přípravky povolené jako doplňkové látky v krmivech podle článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat (např. probiotika, okyselovadla).

10. Vakcinace

Vakcinace kuřat chovaných na maso proti salmonelám je dobrovolná.

Při výběru vakcíny je nutno dodržet následující podmínky:

- Používané vakcíny musí mít platnou registraci ÚSKVBL Brno a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny.
- V případě vakcinace živou atenuovanou vakcínou, se tato skutečnost uvede do žádanky o laboratorní vyšetření vzorků trusu.

11. Finanční pomoc a náhrady chovatelům

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát v případě zjištění klinické salmonelózy drůbeže, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 veterinárního zákona.

12. Povinnosti chovatelů

- zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech dezinfekcích a preventivních opatřeních,
- vést evidenci drůbeže dle plemenářského zákona.

12.1. Sanitační řád

Sanitační řád zpracovaný chovatelem pro každé hospodářství musí obsahovat údaje minimálně o:

1. způsobu zabezpečení vjezdu a vstupu do objektu (režim uzamykání brány, dezinfekce vozidel, obuvi personálu a návštěv atd.);
2. údržbě v prostoru farmy, tj. o frekvenci údržby vegetace, způsobu zamezení přístupu volně žijících ptáků, hlodavců, hmyzu atd.;
3. zacházení s krmivem, údržbě prostoru kolem zásobníku a násypky, režimu čištění a dezinfekce násypky a zásobníků a krmného systému;
4. zabezpečení vstupu do hal (uzamykatelnost, dezinfekční rohože, použité dezinfekční prostředky, frekvence výměny roztoku v dezinfekčních rohožích);
5. pravidlech používání ochranných prostředků personálem a návštěvníky;
6. údržbě ventilačního systému;
7. zacházení s uhynulými ptáky, frekvenci čištění a dezinfekce kafilerního boxu nebo kontejneru, frekvenci odvozu uhynulých ptáků;
8. nakládání s použitou podestýlkou;
9. plánu dezinfekce a deratizace, použité prostředky, umístění jedových staniček, frekvenci kontroly a výměny staniček, způsobu stanovení účinnosti deratizace;
10. pravidlech provedení mechanické očisty a dezinfekce hal po vyskladnění hejna, používaných dezinfekčních prostředcích, způsobu kontroly účinnosti dezinfekce.

Ve všech chovech kuřat chovaných na maso musí být zpracován provozní řád chovu, který zahrnuje veškeré chovatelské postupy od jednodenních kuřat až po vyskladnění na jatka.

Po každém ukončení produkčního cyklu se provádí mechanická očištění hal a technologie s následnou účinnou dezinfekcí, deratizací a dezinsekcí.

KVS SVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděnou chovatelem.

12.2 Vedení záznamů v hospodářství drůbeže

Evidence záznamů v hospodářství se řídí se nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.852/2004. Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,
- původ drůbeže,
- počet drůbeže,
- dosažená užitková ukazatele,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,
- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející ze stejného hejna, podrobena již dříve,
- počet kuřat určených k porážení,
- předpokládané datum porážení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

12.3. Dokumenty doprovázející zvířata při jejich odeslání na jatka

Informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna na všechny sérotypy Salmonela spp. provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Evropské unie musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty v Unii.

13. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno s více než 500 kusy kuřat (*Gallus gallus*) chovaných na maso, je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

14. Jiná opatření pro zajištění dosledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení hejna a označení haly ve formát formátu CZ 12345678-XXHY-ZZ/2014.

Symbole XX představují číselné označení haly s možnostmi 0 – 99.

Symbol Y určuje ohlášenou nebo schválenou hustotu chovu s možnostmi:

A – do 33 kg/m²   B – do 39 kg/m²   C – do 42 kg/m²

Symbole ZZ představují pořadové číslo hejna v daném roce s možnostmi 0 – 99.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné číslo např. 02/2013 a 06/2013. Pořadové číslo hejna v roce musí být pro každé hejno jedinečné.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel.

Označení hejna musí být uvedeno vždy na žádance o laboratorní vyšetření, v informaci o potravinovém řetězci při odesílání drůbeže na jatka a při veškeré další evidenci.

Národní program pro tlumení salmonel v chovech krůt

1. Legislativní podklad

- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původců zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci,
- Nařízení Komise (EU) č. 1190/2012 ze dne 12. prosince 2012 o cíli Unie zaměřeném na snížení výskytu *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium* v hejnech krůt, jak je stanoveno v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003,
- Nařízení Komise (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumicích metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže,
- Nařízení Komise (ES) č. 517/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic *Gallus gallus*, a kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 200/2010,
- Nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin,
- Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka,
- Vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech,
- Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů.

2. Cíl a trvání programu

Cíl národního programu je stanoven v souladu s cílem Evropské unie podle čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 2160/2003, zaměřeným na snížení výskytu *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* u krůt stanoveným v nařízení Komise (EU) č. 1190/2012.

Cílem programu je:

- snížit maximální procento hejn výkrmových krůt, která jsou pozitivní na *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium*, na nejvýše 1 % ročně.
- snížit maximální počet hejn dospělých chovných krůt, která jsou pozitivní na *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium*, na nejvýše 1 hejno ročně.

Do cíle programu jsou zahrnuty sérotypy monofázické *Salmonella typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-.

3. Odběru vzorků

Chovatel zajistí podle určeného harmonogramu u každého hejna výkrmových a chovných krůt odběr vzorků z prostředí.

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS SVS. Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS SVS.

3.1. Odběr vzorků zajišťovaný chovatelem

Odběr vzorků z prostředí se uskuteční z každého hejna dle následujícího harmonogramu:

3.1.1. Krůty na výkrm

EpFkv01 – odběr vzorku ve lhůtě tří týdnů před odvozem ptáků na porážku, tak aby byl výsledek vyšetření znám před vlastním přesunem na jatka. KVS může povolit odběr vzorků v posledních šesti týdnech před datem porážky, jsou-li krůty chovány déle než 100 dní nebo jedná-li se o ekologickou produkci krůt podle nařízení Komise (ES) č. 889/2008

3.1.2. Chovné krůty

- EpFkr01 – jednodenní krůťata: 10 stěrů z vnitřních stěn minimálně 10 ks krabic nebo přepravek používaných k přepravě krůťat. Stěry se odebírají po dodání kuřat na hospodářství, před vyložením z dopravního prostředku. Ze všech stěrů se vytvoří jeden směsný vzorek. V případě dodávky ze dvou líhní se vytvoří směsný vzorek pro každou líheň samostatně. Pokud se návoz uskutečňuje ve více dnech, každý den se odebírají vzorky dle výše uvedeného schématu;
- EpFkr02 – ve stáří 4 týdnů;
- EpFkr03 – 2 týdny před přechodem do snáškové fáze nebo snáškové jednotky;
- EpFkr04 – každé 4 týdny během snášky.

3.2. Odběr úředních vzorků

3.2.1. Krůty na výkrm

- EpFkv04 – 1x ročně na všech hospodářstvích u všech hejn v zástavu (tj. hejn přítomných na hospodářství v den odběru)
- EpFkv06 -považuje-li to KVS SVS za nutné.

Odběr vzorků zajištěný chovatelem lze nahradit odběrem vzorků, který provedla KVS SVS.

3.2.2. Chovné krůty

- EpFkr05 – jedenkrát ročně u všech hejn o velikosti alespoň 250 dospělých chovných krůt ve stáří mezi 30 a 45 týdny;
- EpFkr07 – jednou ročně všechna hejna s elitním, praparodičovským a prarodičovským plemenným materiálem krůt;
- EpFkr08 – všechna hejna v hospodářství v případě, že byla zjištěna *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* ze vzorků odebraných v líhni nebo v rámci úředních kontrol za účelem zjištění původu nákazy.

Odběr vzorků zajištěný chovatelem lze nahradit odběrem vzorků, který provedla KVS SVS.

3.3. Postup odběru vzorků

3.3.1. Krůty na výkrm

- Použijí se dva páry stíracích tamponů nebo gázových tamponů. U hejn krůt s volným výběhem se vzorky odebírají pouze uvnitř budovy. Všechny stírací/gázové tampony musí být zahrnuty do jednoho vzorku.
- U hejn s méně než 100 kusy krůt, kde nelze použít stírací/gázové tampony, protože není možné vstoupit do budovy, může být jejich použití nahrazeno použitím tamponů na ruku, kdy se stírací tampony nebo gázové tampony navlečou přes rukavice a setřou se povrchy kontaminované čerstvým trusem.

- Před navlečením stíracích/gázových tamponů je třeba jejich povrch navlhčit maximálním regeneračním roztokem (MRR: 0,8% chloridu sodného, 0,1% peptonu ve sterilní deionizované vodě) nebo sterilní vodou nebo jiným roztokem schváleným Národní referenční laboratoří pro salmonely na SVÚ Praha (např. pitná voda).
- Je zakázáno používat vodu obsahující antimikrobiální látky nebo další dezinfekční látky. Pro navlhčení stíracích tamponů se doporučuje nalít dovnitř tekutinu před jejich navlečením. Případně je možno před použitím vložit stírací nebo gázové tampony spolu s roztokem do sterilizačních vaků nebo nádob. Roztok lze rovněž aplikovat po obutí pomocí spreje či rozprašovače.
- Je třeba zajistit, aby byly ve vzorku rovnoměrně zastoupeny všechny části budovy. Každý pár se použije pro přibližně 50% plochy budovy. Po skončení odběru vzorků musí být stírací/gázové tampony opatrně sejmuty tak, aby se neuvolnil přichycený materiál. Stírací tampony se obrátí tak, aby se přichycený materiál neuvolnil. Vloží se do sáčku nebo nádoby a označí se.
- KVS SVS provádí výškolení chovatelů a/nebo osob provádějících odběr vzorků z pověření chovatelem s cílem zajistit řádné dodržování metodiky odběru vzorků.
- V případě, že KVS SVS provádí odběr vzorků z důvodu podezření na výskyt salmonel, a ve všech ostatních případech, kdy to považuje za vhodné, se KVS SVS ujistí prostřednictvím případných dalších vyšetření, že výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnech krůt nebyly zkresleny používáním antimikrobiálních látek u těchto hejn.
- KVS SVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření přítomnosti inhibičních látek (EpFkv07) se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS.
- Není-li zjištěna přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno krůt pro účely cíle Společenství za pozitivní.

3.3.2. Chovné krůty

Odběr se provádí podle jedné z níže uvedených metod.

3.3.2.1. Odběr směsných vzorků trusu

Odebírají se namátkově jednotlivé vzorky čerstvého trusu o váze min. 1 g z určitého počtu míst, který udává tabulka.

Počet ptáků chovaných v hejnu	Počet vzorků trusu, který se má odebrat v hejnu
350 – 449	220
450 – 799	250
800 – 999	260
1000 a více	300

Výkaly mohou být sloučeny pro účely rozboru tak, aby vznikly minimálně dva vzorky.

nebo:

3.3.2.2. Odběr 5 párů stíracích manžet.

Používané stírací manžety mají mít dostatečné absorpční vlastnosti, aby nasákly vlhkost. Přípustné jsou i „gázové ponožky.“ Povrch stíracích manžet se navlhčí vhodným roztokem (např. 0,8% roztok chloridu sodného a 0,1% roztok peptonu ve sterilní deionizované vodě nebo sterilní vodě). Chůze po ploše se provádí tak, aby vzorky byly odebrány reprezentativně ze všech částí dané plochy, včetně podestýlky a roštů, pokud jsou rošty bezpečné pro chůzi. Do odběru jsou zahrnuty veškeré jednotlivé posady v budově. Po skončení odběru vzorků musí být manžety opatrně sejmuty tak, aby se z nich neuvolnil přichycený materiál.

Stírací manžety mohou být sloučeny pro účely rozboru tak, aby vznikly minimálně dva vzorky.

KVS SVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek (EpFkr18) se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS.

4. Obecné údaje

Program je prováděn na celém území České republiky.

Epizootologickou jednotkou je hejno, které je definováno dle nařízení (ES) č. 2160/2003:

„Hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nakažového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný objem vzduchu.

5. Schválené laboratoře

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonelu spp.* v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

SVÚ Praha – NRL

SVÚ Jihlava

SVÚ Olomouc

6. Metody použité pro vyšetření

6.1. Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou do 24 hodin po odběru jako expresní zásilka poštou, kurýrní službou, nebo svoznou linkou do laboratoře pro bakteriologické vyšetření na *Salmonela spp.* v rámci tohoto programu. V laboratoři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které musí být zahájeno do 48 hodin po jejich obdržení a do 96 hodin od odběru vzorků.

Pár(y) stíracích – gázových tamponů se opatrně vybalí, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu, a vloží se do 225 ml pufrované peptonové vody (PPV) předehřáté na pokojovou teplotu.

Stírací/gázové tampony musí být zcela ponořeny do PPV, a proto lze v případě potřeby přidat více PPV. Krouživým pohybem se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a dále se pokračuje v kultivaci.

6.2. Metoda detekce

Použije se metoda detekce doporučená referenční laboratoří Evropské unie pro salmonely v Bilthovenu, Nizozemsku. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002 „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stadiu prvovýroby“. V této metodě detekce se používá polotuhé médium (modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSRV) jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace se provede nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White. Fagotypizace se provádí podle HPA Colindale, Londýn.

6.3. Uložení kmenů

Alespoň jeden izolovaný kmen z každého hejna za rok bude uložen pro budoucí fagotypizaci a stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů po dobu minimálně dvou let.

6.4. Schéma odběru vzorků krmiv

Ve výrobních krmných směsích jsou vzorky odebírány k bakteriologickému vyšetření zdravotní nezávadnosti KVS SVS. Počty vyšetřených vzorků se odvozují od produkce krmiv v předešlém roce. Vzorky jsou odebírány namátkově ve výrobních krmných směsích v počtu stanoveném ÚVS SVS. Odebírány jsou finální krmné směs před vyskladněním z výroby krmiv. Vzorky se dají odebrat i přímo u chovatele. Hodnotícím kritériem je nepřítomnost salmonel v 25 gramech odebraného vzorku.

7. Systém hlášení výsledků

Hejno krůt se považuje za pozitivní, jestliže byla v hejně v jakémkoli okamžiku zjištěna přítomnost *S. enteritidis* a/ nebo *S. typhimurium* včetně sérotypů monofázické *Salmonella typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:- (jiné než očkovací kmeny).

Výsledky vyšetření vzorků odebraných a odeslaných v rámci provádění tohoto programu zasílá určená laboratoř příslušné krajské veterinární správě; kopii těchto výsledků zasílá chovateli nebo soukromému veterinárnímu lékaři. Chovatel musí být schopen na požádání, předložit KVS SVS protokoly o vyšetření.

Odběr úředních vzorků a výsledky vyšetření všech vzorků eviduje KVS SVS prostřednictvím informačního systému.

Záznamy o provedených laboratorních vyšetřeních a jejich výsledcích za všechny laboratoře v ČR shromažďuje a sumarizuje v měsíčních intervalech SVÚ Praha – NRL pro salmonely; sumarizované hlášení rozdělené podle krajů poskytuje laboratoř jednou měsíčně ÚVS SVS.

8. Opatření přijímaná v případě pozitivního nálezu

8.1. Krůty na výkrm

- Chovatel zaznamená tento výsledek (tj. nález kteréhokoliv sérotypu *Salmonella* spp.) do Informace o potravinovém řetězci při vyskladnění kuřat na jatka.

Opatření přijatá při nálezu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu

- Chovatel zaznamená tento výsledek do Informace o potravinovém řetězci při vyskladnění krůt na jatka.
- Chovatel provede kontrolu účinnosti preventivních opatření k zajištění biologické bezpečnosti chovu.
- Chovatel provede odběr vzorků krmiva ze zásobníků, které zašle k bakteriologickému vyšetření na přítomnost *Salmonella* spp.
- Po vyskladnění krůt na jatka musí být provedena důkladná mechanická očista, dezinfekce, dezinfekce a deratizace, včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.
- Chovatel provede odběr stěrů k laboratorní kontrole účinnosti desinfekce. (EpFkv02)
- Další zástav haly může být proveden až po laboratorním potvrzení účinnosti desinfekce.

8.2. Chovné krůty

a) Opatření přijatá v případě záchytu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu odebíraných chovatelem

V případě výskytu sledovaných sérotypů salmonel (*S. enteritidis*, *S. typhimurium*) ve vzorcích trusu odebraných chovatelem, provede úřední veterinární lékař KVS SVS v hejně úřední odběr konfirmačních vzorků (EpFkr09) z každého pozitivního hejna.

Odběr pro konfirmační vyšetření se provádí jednou z metod uvedených v bodě 3. 3. 2.

V případě podezření na rezidua inhibičních látek laboratoř provede test k ověření, že nebyla použita antibiotika, která by potenciálně mohla ovlivnit výsledek analýzy konfirmačního vyšetření. KVS SVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření přítomnosti inhibičních látek (EpFkr18) se odebírá na základě rozhodnutí KVS SVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

Do ukončení konfirmačního vyšetření KVS SVS rozhodne o uložení těchto opatření:

- provedení bakteriologického vyšetření krmiva a vody na přítomnost *Salmonella* spp., pokud je to nezbytné (EpFkr12, EpFkr14);
- v případě pozitivního nálezu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* pozastavení násadových vajec do doby výsledku konfirmačního vyšetření;
- provedení důkladné průběžné očisty a dezinfekce a to jak v hale, tak i v ostatních obslužných prostorech (např. sklady krmiv a podestýlky). Po ukončení turnusu provedení důkladné mechanické očisty, dezinfekce a bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.

KVS SVS zruší opatření v případě negativního výsledku konfirmačního vyšetření, takové hejno je považováno za negativní.

b) Opatření přijatá v případě pozitivních úředních vzorků a pozitivních konfirmačních vyšetření na *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium*.

KVS SVS provede epizotologické šetření v chovu s cílem zjistit možný zdroj nákazy a stanoví minimálně, že:

- v případě potřeby se provede další bakteriologické vyšetření krmiva na přítomnost *Salmonella spp.*;
- všechna drůbež v pozitivním hejnu, a to včetně jednodenních krůtat musí být poražena nebo usmrcena a neškodně odstraněna způsobem co nejvíce omezujícím nebezpečí šíření salmonel. Porážka musí být provedena v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Vedlejší produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, musí být neškodně odstraněny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.1069/2009, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě;
- neinkubovaná násadová vejce musí být neškodně odstraněna;
- pokud se v líhni ještě nacházejí násadová vejce, musí být neškodně odstraněna nebo ošetřena v souladu s nařízením EP a Rady (ES) č.1069/2009;
- po porážení nebo usmrcení drůbeže z infikovaných hejn musí být v souladu s pokyny příslušné KVS SVS provedena důkladná očista a dezinfekce včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- KVS SVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděné chovatelem. Kontrola účinnosti dezinfekce se provádí bakteriologickým vyšetřením stěrů v souladu s metodou stanovenou NRL (EpFkr10).

8.3. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna chovatelem jako jedno z opatření přijatých při nálezů *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu v chovech krůt na výkrm. V reprodukčních chovech krůt provádí odběr vzorků ke kontrole účinnosti dezinfekce po porážení pozitivního hejna KVS SVS.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4 – 8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými SVS jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonely v SVÚ Praha.

9. Použití antimikrobiálních látek

- Použití antimikrobiálních látek se řídí Nařízením Komise (ES) č. 1177/2006.
- Antimikrobiální látky se nepoužijí jako zvláštní metoda na tlumení salmonely u drůbeže (např. antibiotika).
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen „ÚSKVBL Brno“).
- Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS SVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. Před aplikací antimikrobiálních látek musí být známy výsledky bakteriologického odběru vzorků a testování citlivosti.
- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.
- Požadavky na použití antimikrobiálních látek se nevztahují na látky, mikroorganismy ani přípravky povolené jako doplňkové látky v krmivech podle článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat (např. probiotika, okyselovadla).

10. Vakcinace

Vakcinace chovných a výkrmových krůt proti salmonelám je dobrovolná.

Při výběru vakcíny je nutno dodržet následující podmínky:

- Používané vakcíny musí mít platnou registraci ÚSKVBL Brno a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny.
- V případě vakcinace živou atenuovanou vakcínou, se tato skutečnost uvede do žádanky o laboratorní vyšetření vzorků trusu.

11. Finanční pomoc a náhrady chovatelům

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 zákona č. 166/1999 Sb., v platném znění.

12. Povinnosti chovatelů

- zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech dezinfekcích a preventivních opatřeních,
- vést evidenci drůbeže dle plemenářského zákona.

12. 1. Sanitační řád

Sanitační řád zpracovaný chovatelem pro každé hospodářství musí obsahovat údaje minimálně o:

1. způsobu zabezpečení vjezdu a vstupu do objektu (režim uzamykání brány, dezinfekce vozidel, obuvi personálu a návštěv atd.);
2. údržbě v prostoru farmy, tj. o frekvenci údržby vegetace, způsobu zamezení přístupu volně žijících ptáků, hlodavců, hmyzu atd.;
3. zacházení s krmivem, údržbě prostoru kolem zásobníku a násypky, režimu čištění a dezinfekce násypky a zásobníků a krmného systému;
4. zabezpečení vstupu do hal (uzamykatelnost, dezinfekční rohože, použité dezinfekční prostředky, frekvence výměny roztoku v dezinfekčních rohožích);
5. pravidlech používání ochranných prostředků personálem a návštěvníky;
6. údržbě ventilačního systému;
7. zacházení s uhynulými ptáky, frekvenci čištění a dezinfekce kafilerního boxu nebo kontejneru, frekvenci odvozu uhynulých ptáků;
8. nakládání s použitou podestýlkou;
9. plánu dezinfekce a deratizace, použité prostředky, umístění jedových staniček, frekvenci kontroly a výměny staniček, způsobu stanovení účinnosti deratizace;
10. pravidlech provedení mechanické očisty a dezinfekce hal po vyskladnění hejna, používaných dezinfekčních prostředcích, způsobu kontroly účinnosti dezinfekce.

Ve všech chovech krůt musí být zpracován provozní řád chovu, který zahrnuje veškeré chovatelské postupy od jednoduchých krůťat až po vyskladnění na jatka. Ve všech chovech krůt musí být vedena evidence dle plemenářského zákona.

Po každém ukončení produkčního cyklu se provádí mechanická očista hal a technologie s následnou účinnou dezinfekcí, deratizací a dezinfekcí.

KVS SVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděnou chovatelem.

Dle veterinárního zákona 166/1999 sb., v platném znění je chovatel zodpovědný za zdraví zvířat. Rutinní veterinární dohled je prováděn soukromým veterinárním lékařem.

12.2. Vedení záznamů v hospodářství

Evidence záznamů se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.852/2004. Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,
- původ drůbeže,
- počet drůbeže,
- dosažená užitková ukazatele,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,
- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející ze stejného hejna podrobena již dříve,
- počet krůt určených k porážení,
- předpokládané datum porážení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce,
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež,
- výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

12.3. Dokumenty doprovázející zvířata

Chovatel předá příjemci (v případě dalšího chovu) písemně údaje o výsledcích laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel (datum posledního odběru vzorku a jeho výsledek vyšetření a výsledek všech vyšetření hejna (pozitivní/negativní).

Informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna všechny sérotypy Salmonela spp. provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Společenství musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství.

13. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno s více než 500 kusy krůt na výkrm, je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno větší, než 100 kusů drůbeže s produkcí násadových vajec je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

14. Jiná opatření pro zajištění dosledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení haly a označení hejna ve formátu CZ 12345678-00H0-XX/2014.

Symbole XX představují pořadové číslo hejna v daném roce s možnostmi 0 – 99.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné pořadové číslo. Pořadové číslo hejna v roce musí být pro každé hejno jedinečné.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel. Označení hejna musí být uvedeno vždy na žádance o laboratorní vyšetření a v příslušné dokumentaci doprovázející zvířata při přesunech hejna a při veškeré další evidenci.

Monitoring parazitóz u spárkaté zvěře

Metodika odběru trusu:

Metodika vychází z ustanovení § 19, odst. 5 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Státní veterinární správa může za účelem ochrany zdraví lidí před rezidui látek s farmakologickým účinkem v tělech ulovené volně žijící zvěře a ve zvěřině stanovit mimořádným veterinárním opatřením podle § 17b veterinárního zákona, termín použití léčivých přípravků u volně žijící zvěře. Uživatel honitby je povinen zabezpečit provádění povinných preventivních a diagnostických úkonů v rámci veterinární kontroly zdraví volně žijící zvěře, a to v rozsahu stanoveném ministerstvem podle § 44 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona. Uchovávat údaje o použití léčivých přípravků u volně žijící zvěře po dobu nejméně jednoho roku a na požádání je předkládat úřednímu veterinárnímu lékaři. Údaje o použití léčivých přípravků u volně žijící zvěře zahrnují druh a počty zvěře, pro kterou byl léčivý přípravek použit, území, na němž byl léčivý přípravek použit, název a množství použitého léčivého přípravku, datum použití léčivého přípravku a ochrannou lhůtu léčivého přípravku.

Na základě této zákonné povinnosti uživatel honitby, případně jiná jím pověřená osoba, zajistí odběr vzorku. V honitbě budou odebrány vzorky tak, aby jeden vzorek byl odebrán z jednoho katastrálního území. Pokud je jedno katastrální území součástí dvou, případně více sousedících honiteb, vzorek bude odebrán po domluvě uživatelů honiteb uživatelem honitby, která se rozkládá na největší části tohoto katastrálního území.

Vzorky jsou přednostně odebírány od ulovené nebo uhynulé spárkaté zvěře, kdy se odebere vzorek trusu z konečníku (30 – 50 g).

Jako náhradní způsob může být trus sbírán například na krmelišti.

Vzorek odebraný u jednoho krmeliště, obsahuje opět asi 30 – 50 g trusu volně žijící zvěře stejného druhu. Je třeba, aby nasbíraný trus byl čerstvý, ne vyschlý. Opět je odebrán jeden vzorek z jednoho katastrálního území. Lokality je třeba vybírat s ohledem na možný výskyt parazitů.

Vzorkovnice s odebraným trusem musí být označeny a doprovázeny řádně vyplněnou objednávkou laboratorního vyšetření uvedenou jako vzor č. 13 a odeslány do SVÚ.

Správně označené vzorky, pokud nemohou být předány k vyšetření neprodleně, je třeba uložit v chladu a nejpozději druhý den předat k vyšetření.

Za odevzdání odebraného vzorku a správné vyplnění objednávky náleží uživateli honitby vzorkovné ve výši 50,- Kč za jeden vzorek.

Metodika použití antiparazitik:

Byl-li **Státní veterinární správou** podle § 19 odst. 5 stanoven mimořádným veterinárním opatřením termín použití léčivých přípravků u volně žijící zvěře, je vhodné, aby se uživatel honitby, který v takto stanoveném termínu rozhodne o použití léčivých přípravků u volně žijící zvěře, řídil následujícími pokyny/doporučeními: Pokud budou antiparazitika předložena v krmivu, na které zvěř není navyklá, je bezpodmínečně nutné, aby uživatel honitby zajistil přípravné (návykové) období, ve kterém se postupně navyšuje předkládání tohoto krmiva až do dávky, odpovídající dávce medikovaného krmiva. Stavům zvěře v honitbě (katastrálním území) musí odpovídat počty krmných zařízení. Uživatel honitby zajistí v honitbách s divokými prasaty, předkládání krmiva pro jiné druhy spárkaté zvěře tak, aby nebylo zkonsumováno divokými prasaty. Dalším doporučením je, aby uživatel honitby společně se soukromým veterinárním lékařem připravil časový harmonogram podávání návykového i medikovaného krmiva, na základě skutečných počtů zvěře v honitbě (katastrálním území), druhového a věkového složení zvěře a aktuální spotřeby krmiva. K antiparazitárnímu ošetření může být použit medikovaný premix nebo medikované krmivo v souladu se zákonem č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů. (zejména § 9, výše uvedeného zákona).

Uživatelé honiteb provádějících léčbu, i honiteb sousedních, zajistí dodržení zákazu lovu po provedené medikaci, po celou dobu stanovené ochranné lhůty a to u všech druhů zvěře, které jsou zdrojem zvěřiny a mohly přijmout medikovanou krmnou směs.

Seznam použitelných antiparazitárních přípravků pro spárkatou zvěř:

Přípravky se širokým spektrem účinnosti proti střečkovitosti, motolichnatosti i oblým červům zažívadla a plic.

Cermix premix – určený pro výrobu medikovaného krmiva u schváleného výrobce medikovaných krmiv.

Cermix pulvis – určený pro individuální aplikaci do krmiva – léčbu veterinárním lékařem.

Přípravky obsahují účinnou látku **ivermektin** se širokospektrálními antiparazitárními účinky proti dospělým i larválním stádiím nejdůležitějších endoparazitů a ektoparazitů. Působí proti oblým červům zažívacího traktu a plic, proti podkožní a nosohltanové střechkovitosti, zákožkám svrabovým a vším.

Způsob podání a dávkování:

Aplikaci přípravku musí předcházet přípravná fáze, tj. krmení sypkým krmivem bez léčiva. Přípravek se podává rozmíchaný v sypkém krmivu v poměru 1:9 (5 kg přípravku smísíme s 45 kg jaderného krmiva).

Spárkaté přežvýkavé zvěři se připravené krmivo podává dva po sobě následující dny jako jediné krmivo v množství závislém na početním stavu zvěře u jednotlivých krmelců (dávky jsou uvedeny v příbalové informaci). **Jeden kg přípravku postačí při 2 aplikacích k ošetření 20 – 25 ks srnčí zvěře nebo 5 ks jelení, 8 ks daňčí, 12 ks mufloní nebo 15 ks kamzičí zvěře.**

Divokým prasatům je nutné krmivo připravené pro spárkatou přežvýkavou zvěř výše uvedeným způsobem dále smíchat (1 kg krmiva s CERMIXEM + 6,5 kg čistého sypkého krmiva). Tato směs se podává po dobu 5 dnů v množství 0,5 kg/10 kg ž.hm./den (přesný postup je uveden v příbalové informaci). **Jeden kg přípravku postačí při aplikaci po dobu 5 dní k ošetření 300 kg ž. hm. černé zvěře.**

Ochranná lhůta:

28 dnů maso a orgány jelení, daňčí, srnčí, mufloní a kamzičí zvěře

14 dnů maso a orgány divokých prasat

Rafendazol premix – určený pro výrobu medikovaného krmiva u schváleného výrobce medikovaných krmiv.

Rafendazol pulvis – určený pro individuální aplikaci do krmiva – léčbu veterinárním lékařem.

Přípravky obsahují účinné látky **rafoxanid** a **mebendazol**, které mají širokospektrální účinek proti oblým červům zažívacího traktu a plic, proti motolicím a nosohltanové střechkovitosti.

Způsob podání a dávkování: Přípravky se podávají zvěři rozmíchané v jaderném krmivu v poměru 1:9, obvykle dva po sobě následující dny, nejvýše 4 dny, jako jediné krmivo podle početního stavu zvěře u krmelců. Jeden kg přípravku postačí při 2 aplikacích na odčervení 25 kusů srnčí zvěře nebo 5 kusů jelení, 8 kusů daňčí, 12 kusů mufloní nebo 15 kusů kamzičí zvěře.

Ochranná lhůta:

28 dnů maso a orgány u srnčí, daňčí a jelení zvěře

60 dnů maso a orgány u mufloní a kamzičí zvěře

Všechny uvedené přípravky jsou vázány na předpis veterinárního lékaře, který odpovídá za jejich aplikaci.

V lokalitách, kde se vyskytuje motolichnatost i podkožní střechkovitost, mohou být použity k léčbě přípravky **CERMIX** i **RAFENDAZOL**, je však třeba dodržet interval nejméně 28 dní mezi jejich aplikacemi.

RAFENDAZOL je určen především pro oblasti s výskytem motolichnatosti, **CERMIX** zejména pro lokality s výskytem střechkovitosti, zvláště u srnčí zvěře.

Ivermix – probíhá registrační řízení. Účinná látka je ivermektin, který, je účinnou látkou i v Cermixu. Použití Ivermixu bude obdobné jako u Cermixu.

Vzor č. 13

**Objednávka laboratorního vyšetření vzorku –
parazitologické vyšetření trusu volně žijící
spárkaté zvěře**

(vzor č. 13)

Údaje laboratoře
Laboratorní protokolPřijal
Datum

KVS SVS	Číslo objednávky
---------	------------------

Pro SVÚ

Kódy požadovaných vyšetření

Datum odběru	Důvod odběru – monitoring
--------------	---------------------------

Uživatel honitby (MS)

Jméno/název	
Adresa hospodáře (případně lovce)	PSČ
Okres	Telefon

Vzorek byl odebrán v lokalitě	KÚ
-------------------------------	----

--

podpis lovce

Druh zvířete/pohlaví

Vzorky

	Popis, (trus odebraný od ulovené nebo uhynulé zvěře, trus sbíraný na krmelišti)
1.	
2.	
3.	

Jarní kmenové stavy spárkaté zvěře v honitbě:

Jelení:

Daňčí:

Srncí:

Předchozí léčba antiparazitiky: ANO / NE (v případě, že ANO)

Název přípravku:

Datum ošetření: